

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
THE AUDIOVISUAL COUNCIL OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46, Tel.: (+37322) 277551, fax: (+37322) 277471,
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md, <https://consiliuaudiovizual.md>

APROBAT
Decizia Consiliului Audiovizualului
nr. 273 din 01 noiembrie 2024

RAPORT FINAL

privind modul de reflectare a referendumului republican constituțional din
20 octombrie 2024

20 septembrie - 20 octombrie 2024

Scopul controlului: A determina măsura în care programele audiovizuale monitorizate corespund rigorilor juridice, precum și angajamentelor asumate prin Declarația politicii editoriale a furnizorului de servicii media în reflectarea referendumului republican constituțional.

Obiectul controlului: programele de știri și actualități, emisiunile de promovare electorală, dezbaterile electorale

Serviciile media audiovizuale supuse controlului:

- 1) „Moldova 1” – serviciu media audiovizual public național, programul informativ „Mesager”, difuzat la ora 21:00, emisiunile de promovare electorală, dezbaterile electorale;
- 2) „TV-Găgăuzia” – serviciu media audiovizual public regional, programul informativ „Știri”, difuzat la ora 21:30, și dezbaterile electorale;
- 3) „PRO TV Chișinău” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știrile Pro TV Chișinău”, difuzat la ora 20:00, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 4) „ATV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Новости”, difuzat la ora 17:30;
- 5) „Exclusiv TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știri”, difuzat la ora 22:40, și emisiunile de promovare electorală;
- 6) „Jurnal TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Jurnalul orei 19”, difuzat la ora 19:00, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 7) „TVC 21” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „News Digest”, difuzat la ora 19:55, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 8) „TV8” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știri”, difuzat la ora 19:00, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 9) „TVR Moldova” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Telejurnal”, difuzat la ora 18:00, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 10) „Cinema 1” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Buletin informativ”, difuzat la ora 18:00, și emisiunile de promovare electorală;
- 11) „N4” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Obiectiv”, difuzat la ora 21:00, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 12) „SOR TV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri”, difuzat duminică, la ora 17:00;
- 13) „Drochia TV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Buletin de știri”, difuzat la ora 19:15;
- 14) „Media TV” – serviciu media audiovizual privat local, programul informativ „Știri”, difuzat la ora 18:00;
- 15) „TV Elita” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri – Fiți la curent”, difuzat la ora 21:00;
- 16) „Studio L” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri”, difuzat la ora 19:05;
- 17) „Axial TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul de știri și actualități și emisiunile de promovare electorală;
- 18) „R Live TV” – serviciu media audiovizual privat național, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale;
- 19) „Canal Regional” – serviciu media audiovizual privat național, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Perioada de control: 20 septembrie – 20 octombrie 2024

Indicatorii: calitativi/cantitativi, inclusiv frecvența și durata subiectelor electorale, caracterul conflictual/neconflictual al subiectelor, prezența protagoniștilor în subiecte cu caracter electoral,

frecvența și durata intervențiilor concurenților electorali/participanți la referendum, atitudinea reporterului/prezentatorului etc.

Metodele principale aplicate:

- **analiza de conținut:** pentru a determina conformitatea/neconformitatea programelor monitorizate cu rigorile juridice;
- **analiza comparată:** pentru a determina evoluția/involuția fiecărui serviciu media audiovizual în reflectarea alegerilor/referendumului;
- **analiza și sinteza:** pentru a genera date relevante care să constate starea de fapt în reflectarea alegerilor de către subiecții supuși controlului.

Categoriile de protagoniști:

- Actori politici;
- Concurenți electorali;
- Cetățeni de rând;
- Experți independenți;
- Organe electorale;
- Organe de stat;
- Participanți la referendum.

Abrevieri

Ap – actor politic

Cel – concurenți electorali

Cr – cetățean de rând

E – expert independent

Oe – organe electorale

Os – organe de stat

Pr - participant la referendum

CA – Consiliul Audiovizualului

SMA – Serviciu media audiovizual

CEC – Comisia Electorală Centrală

Acasă – Partidul Reîntregirii Naționale „ACASĂ”

ALDE – Partidul Politic „Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa”

AUR – Partidul Politic „ALIANȚA PENTRU UNIREA ROMÂNILOR”

Bl. „Împreună” – Blocul Electoral „ÎMPREUNĂ”

CUB – Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare”

MRM – Partidul Politic „MIȘCAREA RESPECT MOLDOVA”

PAS – Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

PCRM – Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

PDCM – Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”

PR – Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE”

PSDE – Partidul Politic Partidul Social Democrat European

VP – Partidul Politic „VOINȚA POPORULUI”

PVE – Partidul Politic „Partidul Verde Ecologist”

MAN – Partidul Politic Mișcarea Alternativa Națională

PPN – Partidul Politic „NOI”

REFERENDUMUL REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

Prin Decizia nr. 234 din 20 septembrie 2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus inițierea unui control privind respectarea de către serviciile media audiovizuale de televiziune, care au declarat că vor reflecta alegerile, a propriei declarații privind politica editorială pentru alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, a art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și a Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023 (în continuare – *Regulament CEC*). Controlul dispus vizează programele de știri și actualități, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV”, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului CEC, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA.

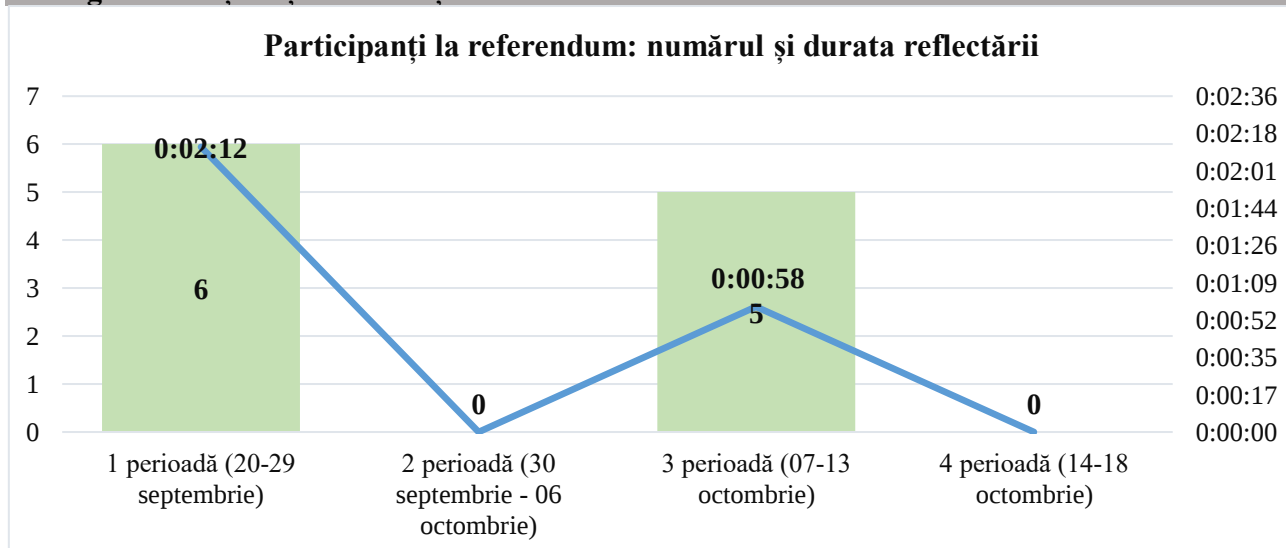
În cadrul ședinței publice din data de 04 octombrie 2024, CA au luat act de Notificarea cu privire la renunțarea la reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 a furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Axial TV”.

Controlul, dispus prin Decizia CA nr. 234/2024, s-a desfășurat în perioada 20 septembrie – 20 octombrie 2024, fiind împărțit în patru perioade, după cum urmează: 20-29 septembrie – prima perioadă; 30 septembrie-06 octombrie – a doua perioadă; 07-13 octombrie – perioada a treia, și 14-18 octombrie – perioada a patra.

În zilele de 19 și 20 octombrie 2024, când agitația electorală este interzisă, CA a efectuat controlul modului de respectare a prevederilor legale de furnizorii de servicii media audiovizuale, rezultatele fiind reflectate în Raportul de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (19-20 octombrie 2024), când agitația electorală este interzisă, aprobat prin Decizia CA nr. 265 din 23 octombrie 2024.

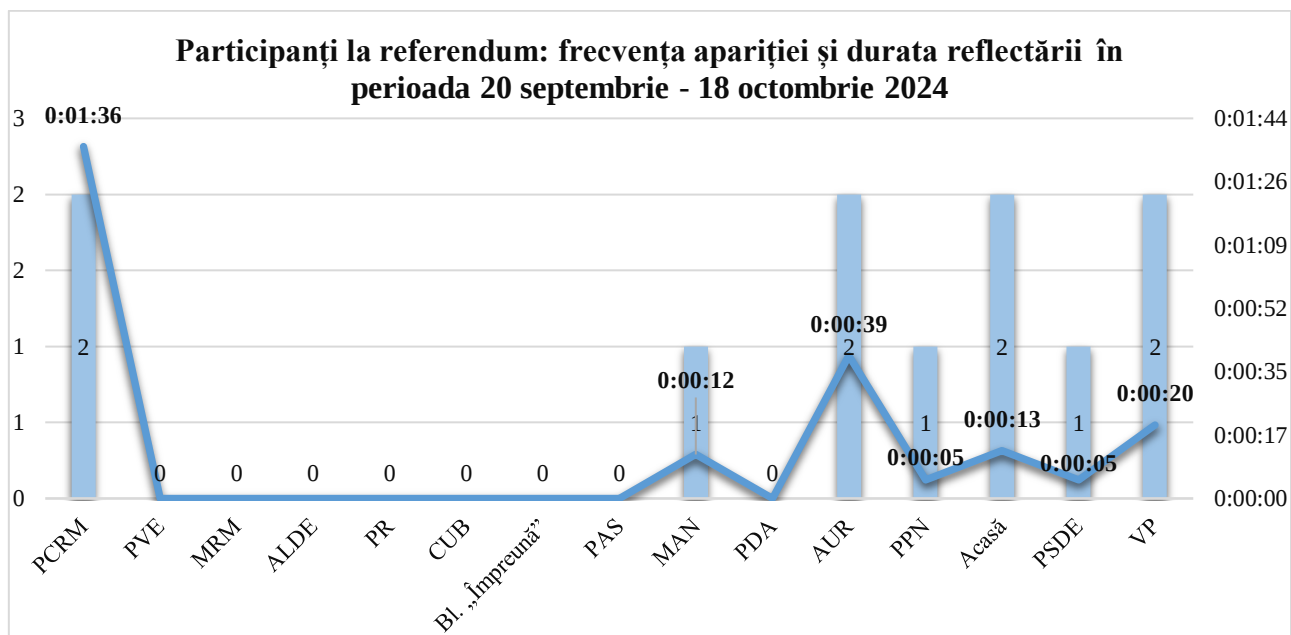
„Moldova 1”

I. Programe de știri și actualități

„Moldova 1” a reflectat participanții la referendum în prima și în a treia perioadă de control. Astfel, în prima perioadă, „Moldova 1” a reflectat 6 participanți la referendum, 3 din ei fiind menționați, iar în perioada a doua au fost reflectați 5 participanți la referendum, cu prezența indirectă a acestora.

Ca durată de reflectare a participanților la referendum, mai mult timp a fost alocat în prima perioadă (2 min. 12 sec.), mai puțin în cea de-a treia (58 sec.).

Pe parcursul celor patru perioade de control, „Moldova 1” a reflectat 7 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC. Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 03 min. 10 sec.

În prima perioadă au fost difuzate subiecte despre înregistrarea de CEC a 4 participanți la referendum și despre conflictul dintre PCRM și IP Compania „Teleradio-Moldova”, iar în a treia perioadă au fost vizați participanții Acasă, VP, MAN, AUR și PCRM în legătură cu rapoartele financiare prezentate la CEC. Cel mai mult timp a fost alocat participantului la referendum PCRM – 01 min. 36 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat pentru PPN și PSDE – fiecare cu câte 5 sec., ambii fiind menționați. 8 participanți la referendum precum PVE, MRM, ALDE, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PAS și PDA nu au fost reflectați în perioada de control în cadrul buletinelor informative difuzate. În a doua și a patra perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „Moldova 1” a difuzat 9 emisiuni de promovare electorală, dintre care 3 emisiuni au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
Moldova 1	01.10	13.43	PAS	fără devieri
	03.10	13.45	AUR	fără devieri
		13.48	PSDE	fără devieri

În cadrul emisiunilor, au fost reflectați 3 participanți la referendumul republican constituțional, precum PAS, AUR și PSDE.

„Moldova 1” a difuzat emisiuni de promovare electorală în afara prime-time-ului. Emisiunile de promovare electorală au fost difuzate în cadrul rubricii: „Mesaj de promovare electorală”.

III. Dezbateri electorale

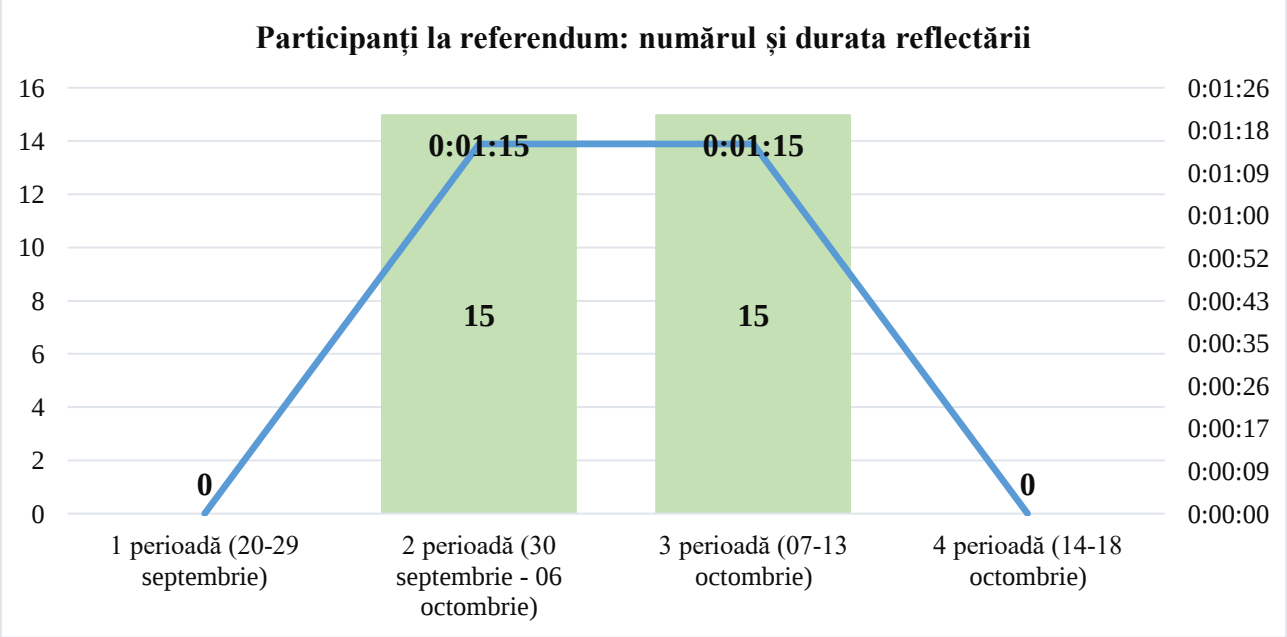
Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Moldova 1” și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional. În perioada de control, „Moldova 1” a difuzat 9 dezbateri electorale, dintre care 5 au vizat referendumul republican constituțional. Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
Moldova 1	07.10	19.00	PVE, MRM (PCRM nu s-a prezentat)	fără devieri
	09.10	19.00	ALDE, PR, CUB	fără devieri
	11.10	19.00	Bl. „Împreună”, PAS, MAN	fără devieri
	14.10	19.00	PDA; AUR; PPN	fără devieri
	16.10	19.00	„Acasă”; PSDE; VP	fără devieri

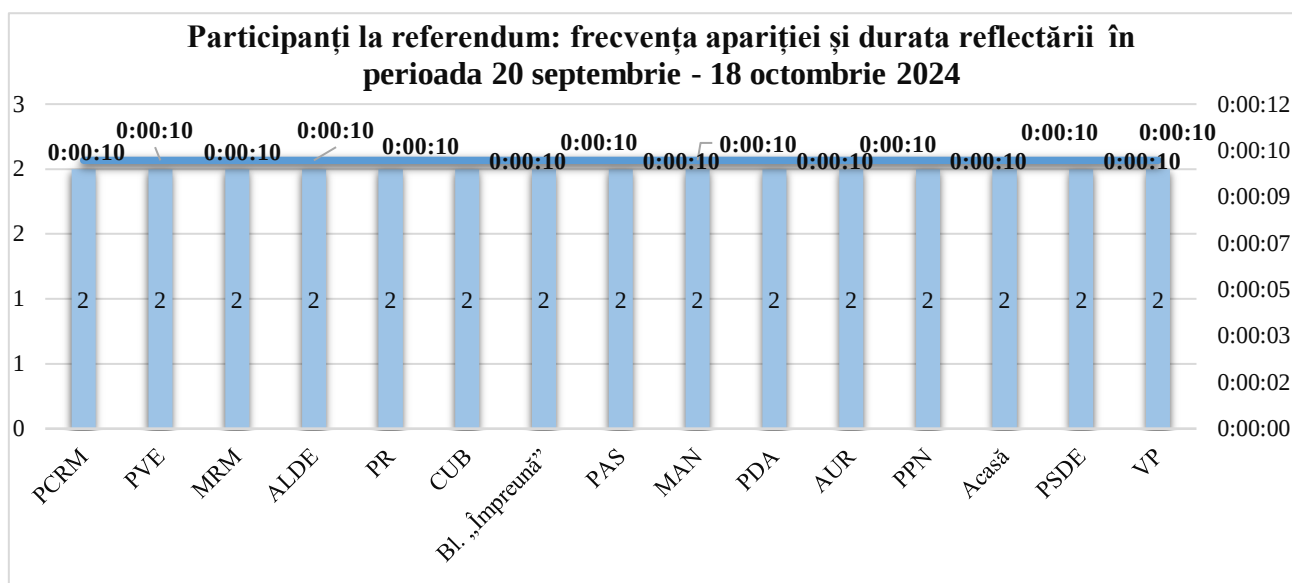
Toți cei 15 participanți la referendum au fost invitați la dezbaterile electorale, PCRM fiind singurul participant la referendum care nu s-a prezentat. Dezbaterile electorale au fost organizate în corespundere cu rigorile legale.

„TV-Găgăuzia”

I. Programe de știri și actualități

„TV-Găgăuzia” a reflectat participanții la referendum în a doua și a treia perioadă de control. Astfel, în ambele perioade de control, „TV-Găgăuzia” a reflectat 15 participanți la referendum, aceștia fiind menționați în cadrul programelor de știri și actualități. Ca durată de reflectare, timpul alocat participanților la referendum în cele două perioade a fost de câte 01 min. 15 sec./perioadă.

În intervalul 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „TV-Găgăuzia” a reflectat toți participanții la referendum, alocând fiecărui participant la referendum câte 10 sec., în două subiecte, toți fiind menționați.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 02 min. 30 sec. În prima și a patra perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada de control, „TV-Găgăuzia” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „TV-Găgăuzia” și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional.

În perioada de control, „TV-Găgăuzia” a difuzat 8 dezbateri electorale, dintre care 4 au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
TV-Găgăuzia	14.10.	18.06.	PVE; ALDE; PPN; („Acasă” nu s-a prezentat)	cu devieri
	15.10.	18.00.	PR; PSDE (<i>PCRM și PAS</i> nu s-au prezentat)	cu devieri
	16.10.	18.00.	Bl. „Împreună”; (<i>MAN; „Acasă” și CUB</i> nu s-au prezentat)	cu devieri
	17.10.	18.00.	VP (<i>MRM și AUR</i> nu s-au prezentat)	fără devieri

În dezbaterile din 14 octombrie, moderatorul a vorbit în limba română, iar invitații – în limbile română și rusă. Reprezentantul PPN și-a expus opinia mai mult împotriva modificării Constituției, făcând mai multe afirmații false – că în țările UE nu au fost astfel de referendumuri și că, dacă o treime din alegători votează „Da”, referendumul „trece”. Moderatorul nu a intervenit, nici să precizeze, că PPN a fost înregistrat cu opțiunea „Da”, nici că expunerea referitoare la „o treime din alegători” este un

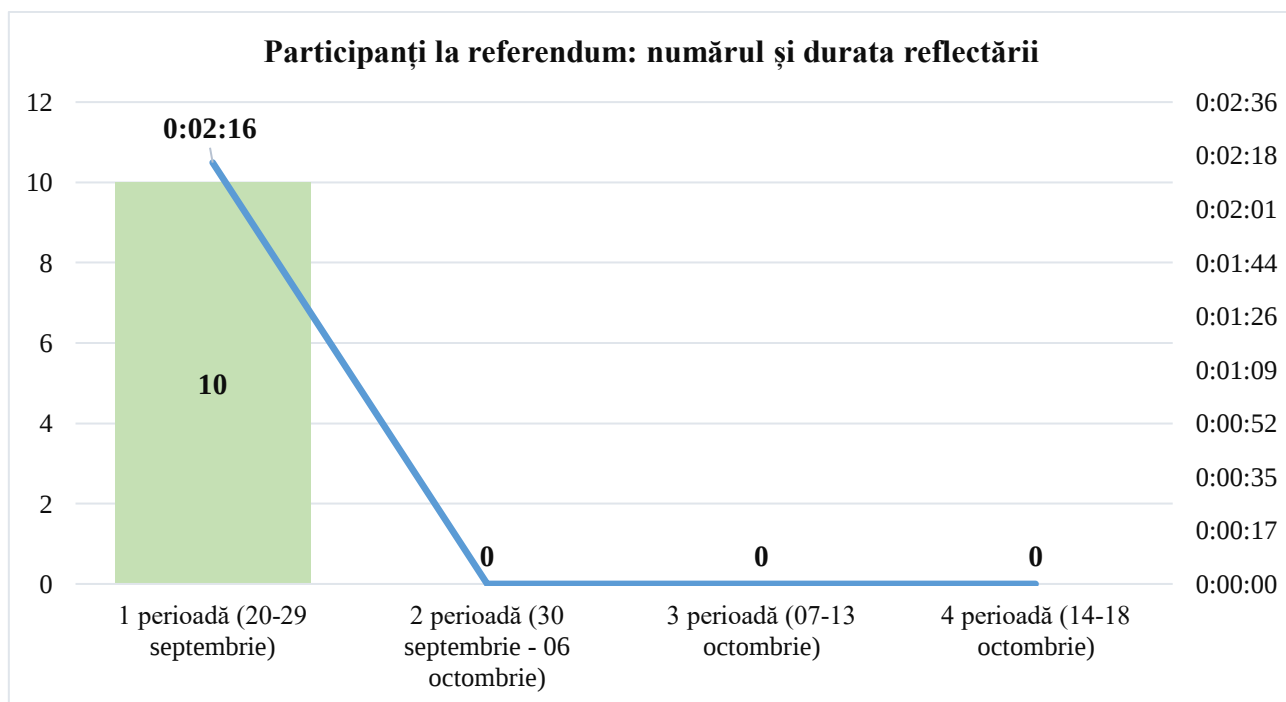
fals. La runda de întrebări, moderatorului i-a scăpat din vedere că reprezentantul PVE nu a adresat o întrebare reprezentantului ALDE. Pe parcursul întregii emisiuni, PPN a răspuns primul la întrebări, în urma tragerii la sorți. În runda de final, reprezentantul PPN primul a tras concluzii, dar n-a utilizat tot timpul rezervat și, cu acceptul moderatorului, a rămas cu ultimul cuvânt, după ceilalți invitați și, aparent, a fost favorizat.

La dezbaterile din 15 octombrie, dedicată referendumului, au participat doi din cei patru invitați – reprezentanții PR și PSDE. Dezbaterile au fost în limba rusă, iar reprezentantul PSDE a vorbit în limba română. Reprezentantul PR a lansat un șir de falsuri, cum ar fi: integrarea UE a dus la dezmembrarea societății și creșterea prețurilor; integrarea a dus la migrația oamenilor, la cele mai mari prețuri la resursele energetice, la distrugerea bisericii; creditele de la UE sunt „под безумно большие проценты”; vom plăti creditele externe cu închiderea școlilor, spitalelor; agenda LGBT. Moderatoarea a atenționat invitatul doar când a fost menționată ”agenda LGBT”. În schimb, moderatoarea a intervenit cu mai multă insistență, când participanții au vorbit despre M. Sandu, motivul invocat fiind că M. Sandu este concurentă la prezidențiale. Din perspectivă legală, nu există prevederi care ar interzice, în cadrul dezbaterilor, să se vorbească și despre concurenții electorali.

Date fiind cele expuse mai sus în raport cu devierile atestate în contextul dezbaterilor organizate de furnizor, se constată relevanța prevederilor art.89 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, potrivit căroră: „*Instituțiile mass-media au obligația de a respecta principiile de echitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor. Acestea trebuie să ofere grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum timp de antenă sau spațiu pentru publicitatea electorală în condiții egale și nediscriminatorii*”.

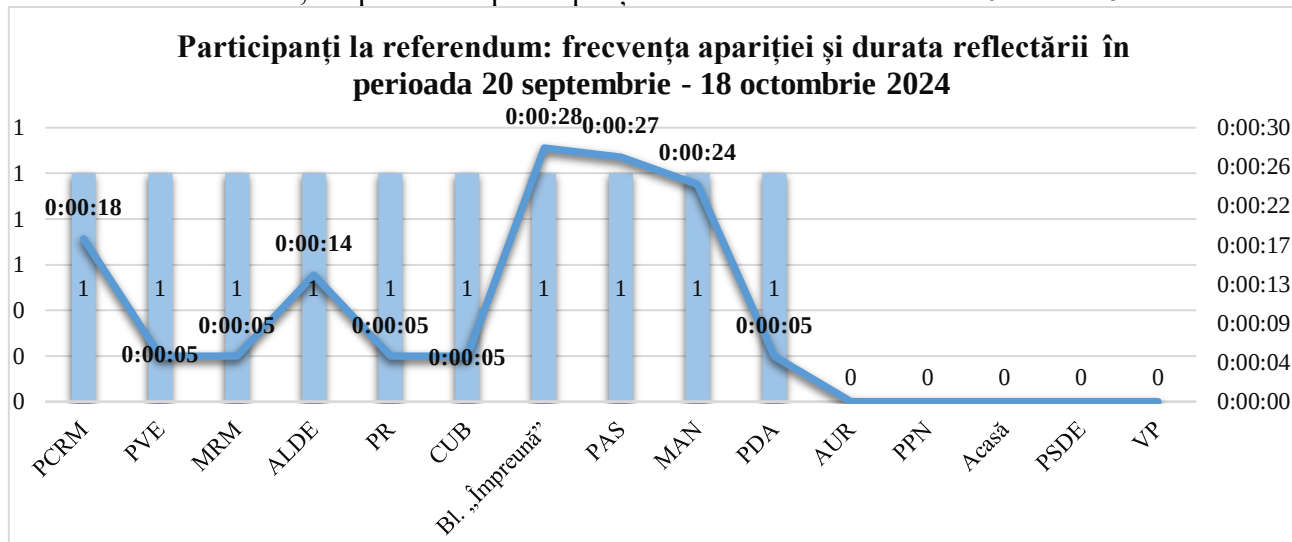
„PRO TV Chișinău”

I. Programe de știri și actualități

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „PRO TV Chișinău” a reflectat în programele de știri și actualități 10 participanți la referendum, în cadrul unui singur subiect din prima perioadă de control, 5 dintre ei fiind menționați.

Ca durată de reflectare, timpul alocat participanților la referendum a fost de 02 min. 16 sec.

Cel mai mult timp de reflectare a fost alocat Bl. „Împreună” și „PAS”, cu câte 28 sec., respectiv 27 sec., iar cel mai puțin au fost reflectați PVE, MRM, PR, CUB și PDA, cu câte 05 sec., fiind nominalizați. AUR, PPN, Acasă, PSDE și VP nu au fost reflectați.

II. Emisiuni de promovare electorală

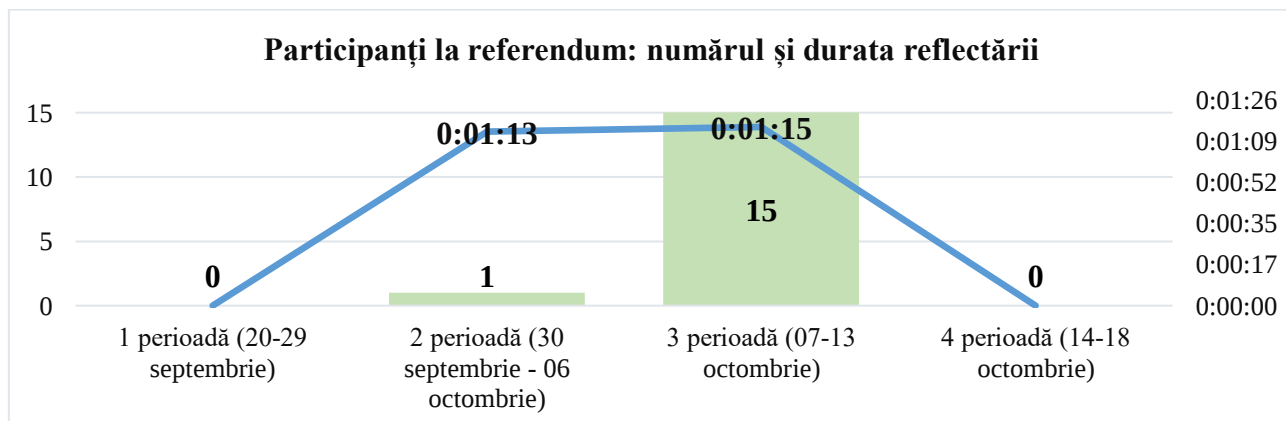
În perioada de control, „PRO TV Chișinău” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „PRO TV Chișinău” și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

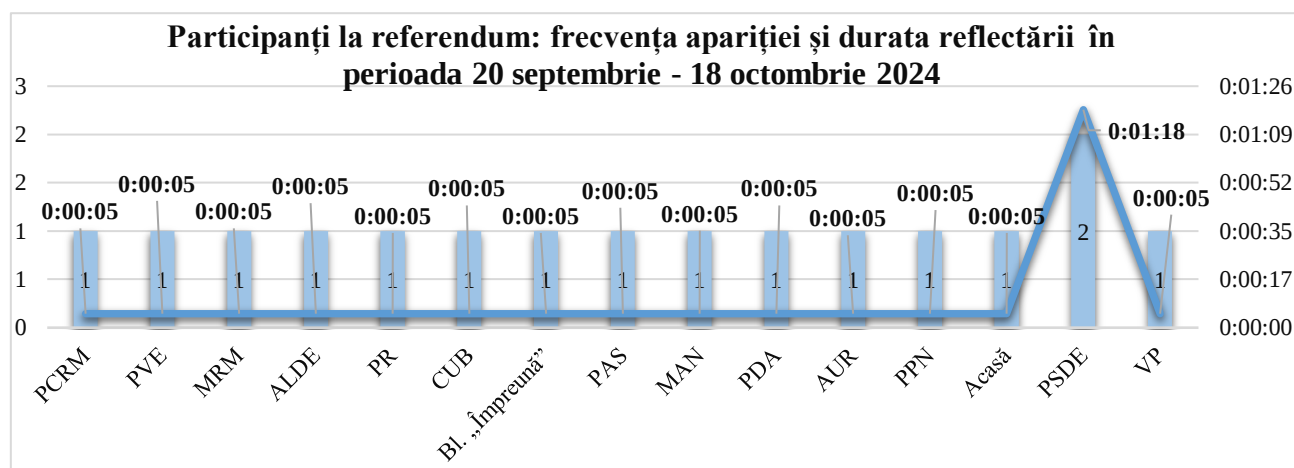
„ATV”

I. Programe de știri și actualități

„ATV” a reflectat participanții la referendum în a doua și a treia perioadă de control.

Astfel, în cea de-a doua perioadă a fost reflectat un singur participant la referendum, fiindu-i alocat 01 min. 13 sec., iar în a treia perioadă, au fost reflectați 15 participanți la referendum, fiind menționați. Ca durată de reflectare, timpul alocat participanților la referendum a variat de la 01 min. 13 sec., în perioada a doua, la 01 min. 15 sec., în perioada a treia de control.

Pe parcursul celor patru perioade de control, „ATV” a reflectat toți cei 15 participanți la referendum, iar volumul de timp alocat participanților la referendum a fost de 02 min. 28 sec. Participantul la referendum PSDE a beneficiat de cel mai mult timp de reflectare (01 min. 18 sec.) și a fost mediatizat în două subiecte. Ceilalți participanți au fost menționați în cadrul unui singur subiect.

În prima și ultimă perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

II. Emisiuni de promovare electorală

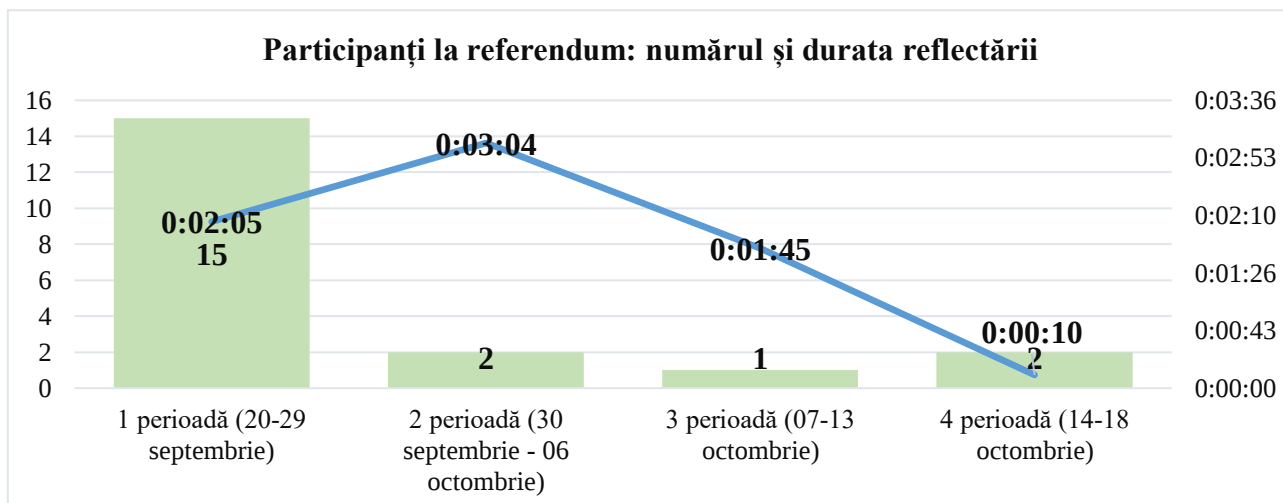
În perioada de control „ATV” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „ATV” nu și-a asumat obligația organizării dezbaterilor electorale.

„Exclusiv TV”

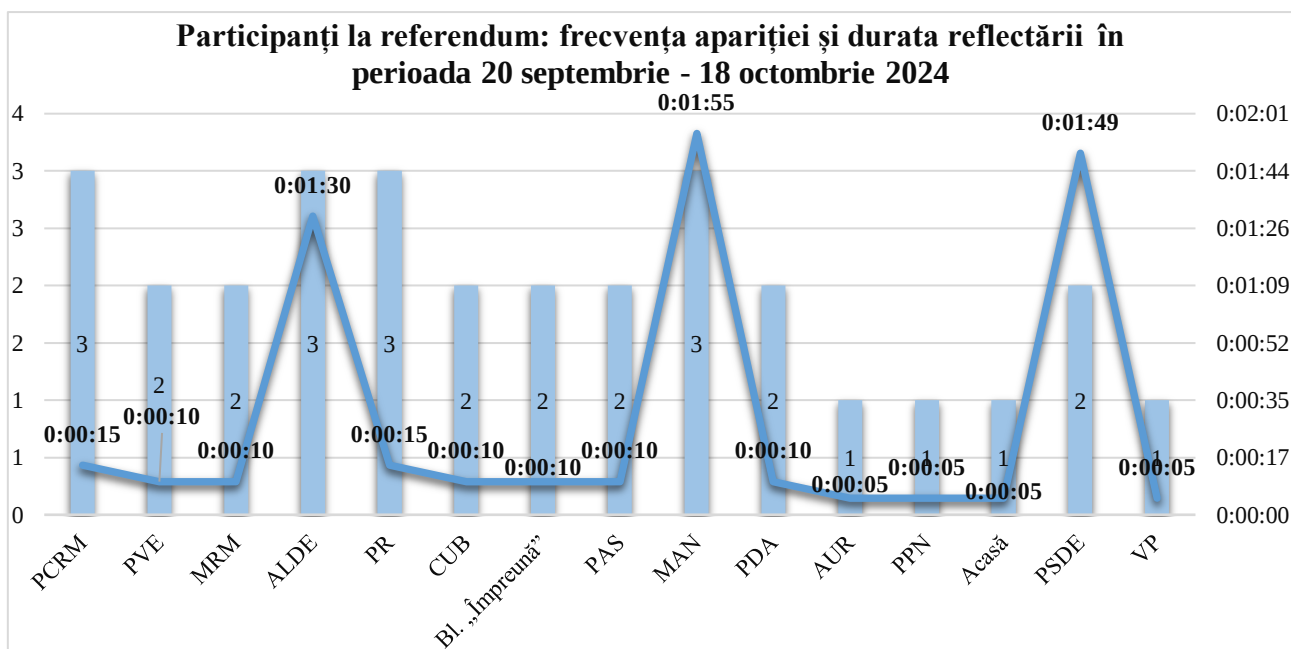
I. Programe de știri și actualități

În cadrul programelor de știri și actualități, „Exclusiv TV” a reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control.

În prima perioadă, „Exclusiv TV” a reflectat 15 participanți la referendum. În perioadele a doua și a patra de control, SMA a reflectat câte 2 participanți la referendum, iar în perioada a treia de control – un participant la referendum.

Ca durată de reflectare, timpul alocat reflectării participanților la referendum a variat: de la 10 sec. (perioada a patra – cea mai mică valoare înregistrată), la 03 min. 04 sec. (perioada a doua de control – cea mai mare valoare înregistrată). În prima perioadă, participanții au beneficiat de un timp de reflectare de 02 min. 05 sec., iar în perioada a treia – 01 min. 45 de sec.

Durata totală de reflectare a participanților la referendum în cele 4 perioade de control a constituit 07 min. 04 sec., în 30 de apariții.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat participantul la referendum MAN, cu 01 min. 55 sec., urmat de PSDE, cu 01 min. 49 sec., iar de cel mai puțin timp de reflectare au beneficiat participanții la referendum AUR, PPN, Acasă și VP – 05 sec., aceștia fiind menționați.

De cele mai multe apariții în subiecte cu caracter electoral au beneficiat participanții la referendum PCRM, ALDE, PR și MAN – fiecare în câte 3 subiecte, urmați de PVE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PSDE – în câte 2 subiecte. Participanții la referendum AUR, PPN, Acasă și VP au fost menționați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

II. Emisiuni de promovarea electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „Exclusiv TV” a difuzat, cumulativ, 8 emisiuni de promovare electorală, 3 emisiuni de promovare electorală au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
Exclusiv TV	30.09	18.45	PAS	fără devieri
	01.10	18.45	PVE	fără devieri
	02.10	18.45	ALDE	fără devieri

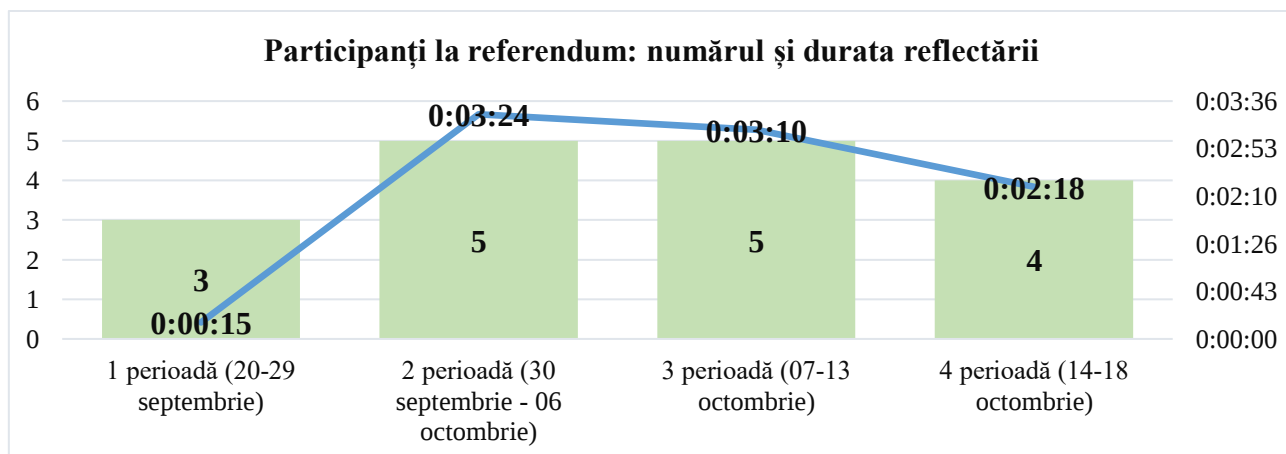
În cadrul emisiunilor au fost reflectați 3 participanți la referendumul republican constituțional, PAS, ALDE și PVE. Emisiunile de promovare electorală au fost încadrate în rubrica „*Electorala-2024. Emisiune de promovare electorală*”. „Exclusiv TV” a difuzat emisiunile de promovare electorală în conformitate cu prevederile legale.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Exclusiv TV” nu și-a asumat obligația organizării dezbaterilor electorale.

„Jurnal TV”

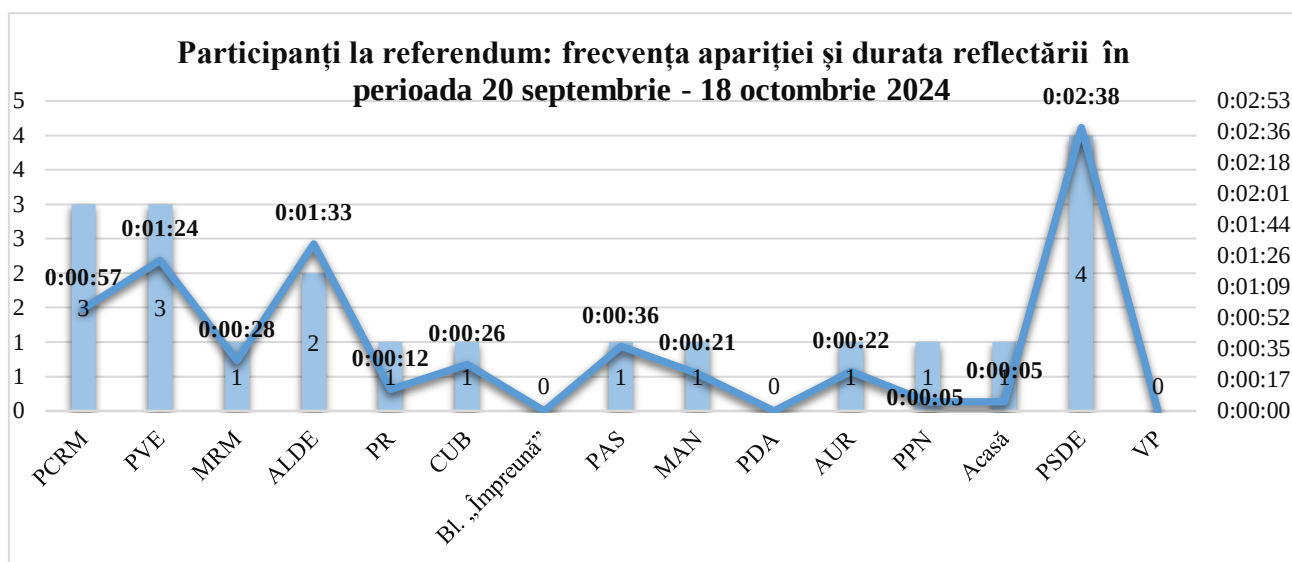
I. Programe de știri și actualități

„Jurnal TV” a reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control.

În prima perioadă au fost reflectați 3 participanți la referendum, aceștia fiind menționați. În perioadele a doua și a treia de control, au fost reflectați câte 5 participanți la referendum, iar în a patra perioadă de control – 4 participanți la referendum.

Ca durată de reflectare, timpul alocat reflectării participanților la referendum a variat de la 15 sec., în prima perioadă (cea mai mică valoare înregistrată), la 03 min. 24 sec., în perioada a doua de control (cea mai mare valoare înregistrată), în a treia perioadă participanții beneficiind de un timp de 03 min. 10 sec., iar în perioada a patra – 02 min. 18 sec.

În toate cele patru perioade de control, „Jurnal TV” a reflectat 12 participanți la referendum din 15 înregistrați. Durata totală de reflectare a participanților la referendum în cele 4 perioade de control a constituit 09 min. 07 sec., în 20 de apariții.

2 participanți, PPN și Acasă, au fost menționați în cadrul unui singur subiect, iar 3 participanți precum „Bl. „Împreună”, PDA și VP nu au fost reflectați deloc.

Dintre participanții la referendum, timpul de reflectare cel mai mare l-a deținut PSDE cu 02 min. 38 sec. și cu apariții în 4 subiecte. Acesta este urmat de partidul ALDE, cu 01 min. 33 sec. și 2 apariții, PVE cu durata de 01 min. 24 sec. și 3 apariții, PCRM cu un timp total de 57 sec. și 3 apariții. Participanții la referendum Bl. „Împreună”, PDA și VP nu au beneficiat de timp de reflectare.

II. Emisiunile de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „Jurnal TV” a difuzat 9 emisiuni de promovare electorală, dintre care 2 au vizat referendumul constituțional. Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
Jurnal TV	04.10	20.58	ALDE	fără devieri
		21.22	PVE	fără devieri

În cadrul emisiunilor, au fost reflectați 2 participanți la referendumul republican constituțional, ALDE și PVE. Este de menționat faptul că „Jurnal TV” nu a utilizat rubrica destinată promovării electorale pentru difuzarea emisiunilor respective, dar a folosit rubrica „Mesaj de informare electorală”.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Jurnal TV” și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional.

În perioada de control, „Jurnal TV” a organizat 3 dezbateri dedicate referendumului, la care au fost invitați câte 5 participanți. Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

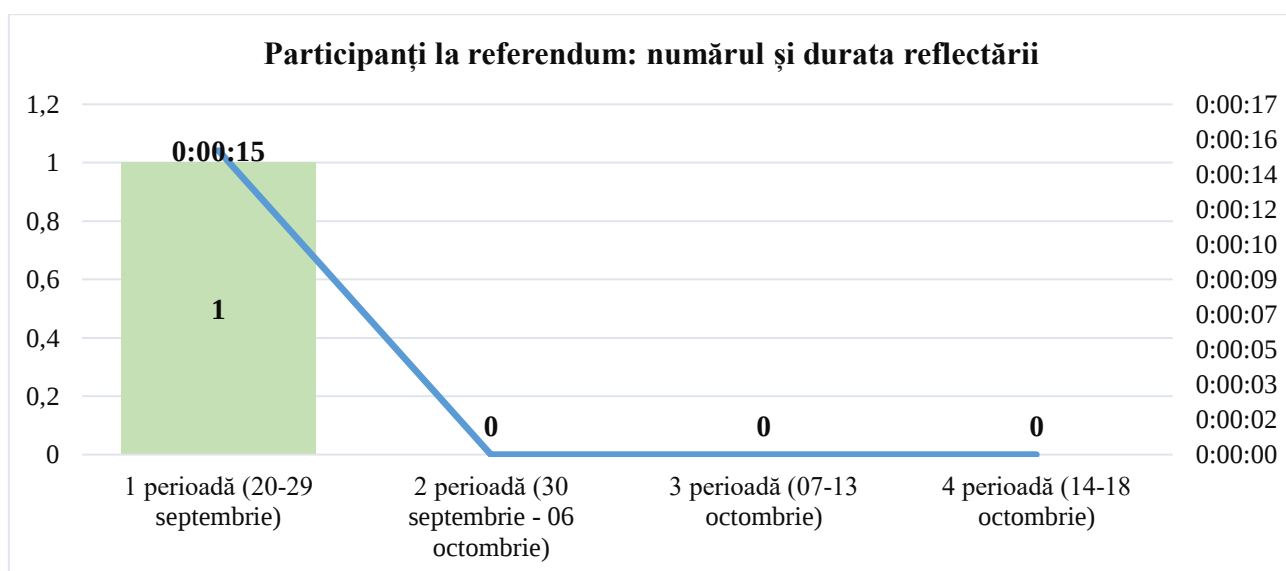
	Indicatori
--	------------

SMA	data	ora	Participant referendum	prestație SMA
Jurnal TV	07.10	20.00	PR; PVE; MRM; ALDE; PDA	fără devieri
	08.10	20.00	AUR; PPN; Acasă; PSDE; VR	fără devieri
	10.10	20.00	PAS; ”Împreună”; MAN; CUB, (PCRM nu s-a prezentat)	fără devieri

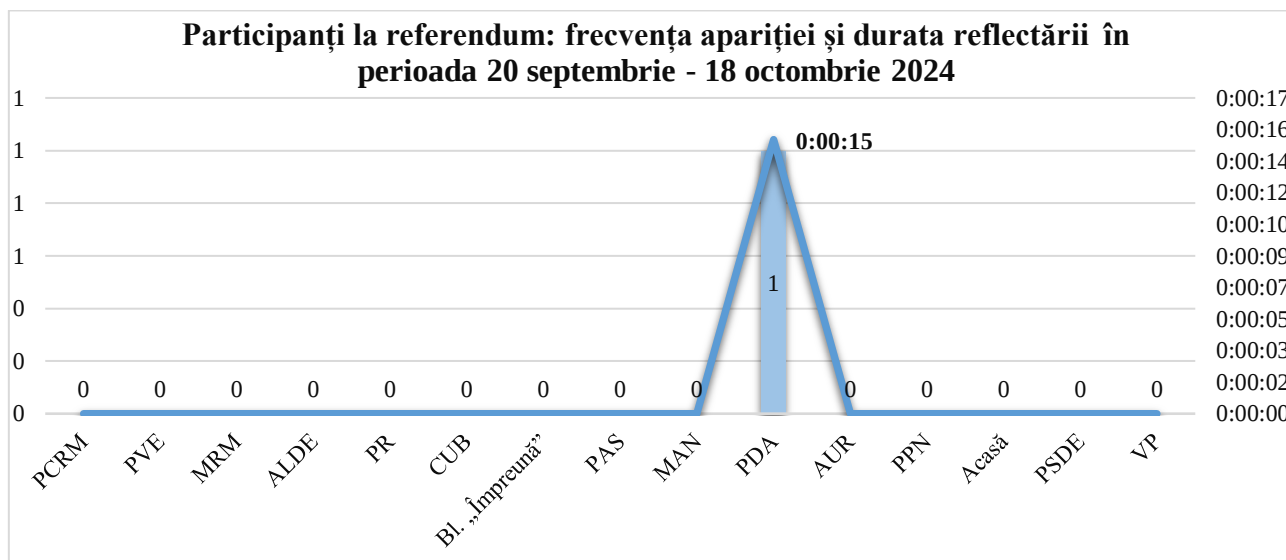
Este de menționat că, pe 10.10.2024, formațiunea PCRM nu s-a prezentat la dezbateri. Dezbaterile electorale au fost organizate în corespundere cu rigorile legale.

„TVC 21”

I. Programe de știri și actualități

„TVC 21” a reflectat 1 participant la referendum (Partidul „Democrația Acasă”), în prima perioadă de control, timpul alocat participantului la referendum fiind de 15 sec.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 4 octombrie 2024, „TVC 21” a difuzat 13 emisiuni de promovare electorală, dintre care 3 au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Data	Ora	Participant la referendum	Prestație SMA
TVC 21	02.10	19.32	PAS	fără devieri
	03.10	19.35	ALDE	fără devieri
	03.10	19.37	PVE	fără devieri

În cadrul emisiunilor, au fost reflectați 3 participanți la referendumul republican constituțional, PAS, ALDE și PVE.

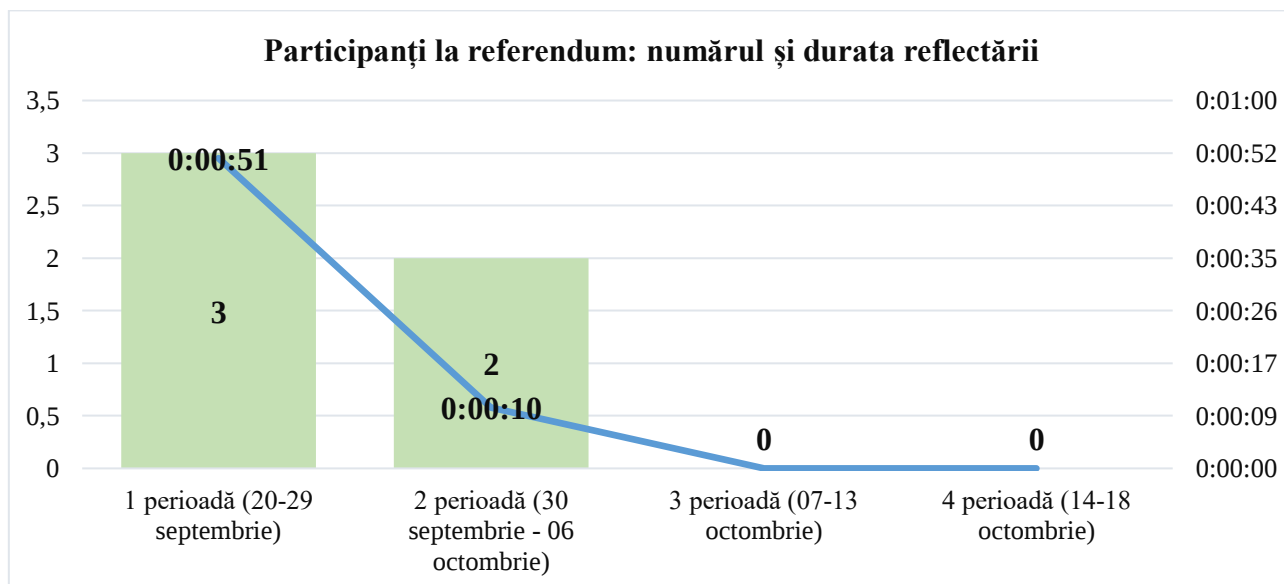
„TVC-21”, la rubrica „Emisiune de promovare electorală”, în zilele de 2 și 3 octombrie, a difuzat 5 și, respectiv, 4 emisiuni de promovare care au vizat concurenți electorali și participanți la referendum, fără să facă distincție între tipurile de scrutin.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „TVC 21” și-a asumat angajamentul să organizeze dezbateri electorale doar pentru alegerile prezidențiale.

„TV8”

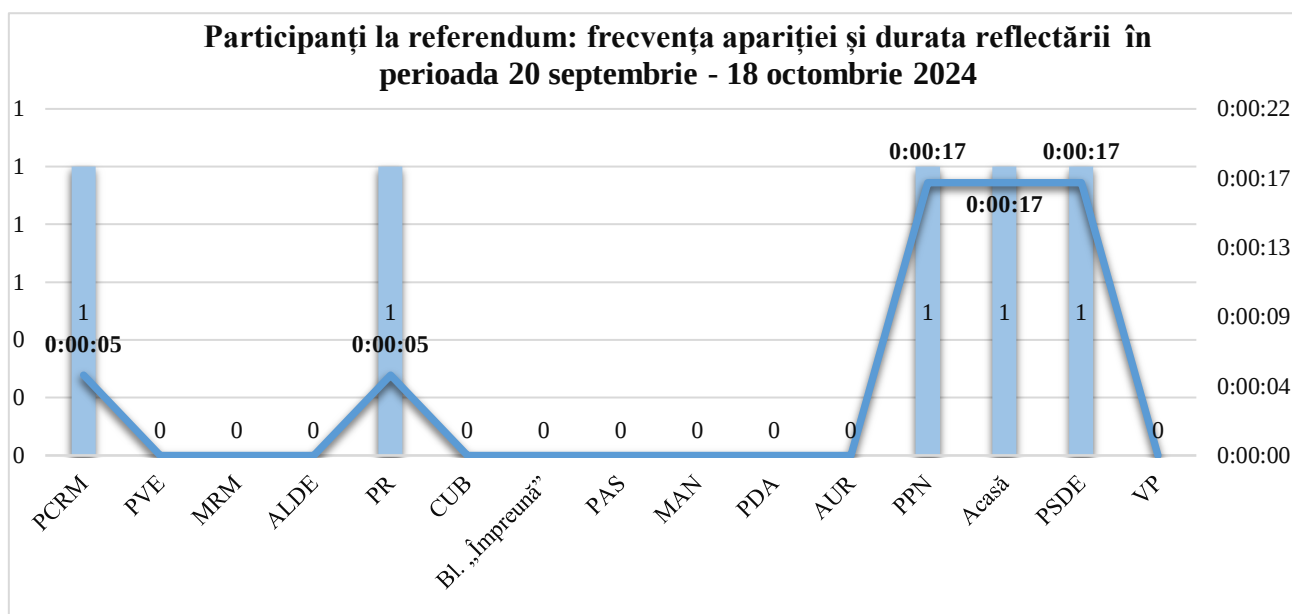
I. Programe de știri și actualități

În programele de știri și actualități, „TV8” a reflectat participanții la referendum în prima și a doua perioadă de control.

Astfel, în prima perioadă, „TV8” a reflectat 3 participanți la referendum, iar în perioada a doua – 2 participanți la referendum, ambii fiind menționați.

Ca durată de reflectare, timpul alocat reflectării participanților la referendum a fost de 51 sec., în prima perioadă, și 10 sec., în perioada a doua de control.

Pe parcursul celor patru perioade de control, „TV8” a reflectat în total 5 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC. Volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 01 min. 01 sec.

3 participanți la referendum PPN, ACASĂ, PSDE au fost prezentați în câte un subiect, cu o durată de timp de câte 17 sec., iar PCRM și PR – câte 05 sec. fiecare, fiind menționați.

PVE, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, MAN, PDA, AUR și VP nu au fost reflectați în perioada de control.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie, „TV8” a difuzat 7 emisiuni de promovare electorală, dintre care o emisiune de promovare a vizat referendumul republican constituțional, fiind reflectat PVE, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
TV8	30.09	06.00	PVE	fără devieri

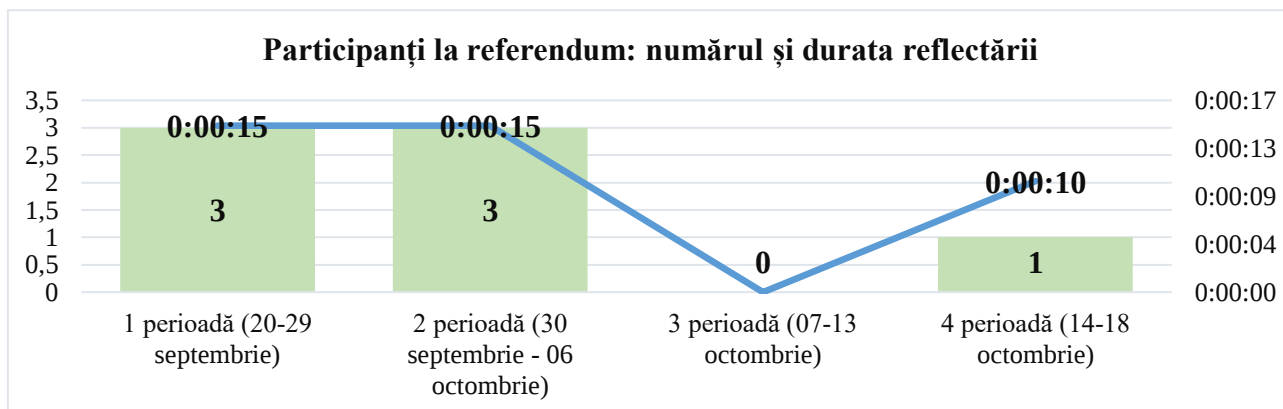
Emisiunile de promovare electorală au fost încadrate în rubrica „Emisiune de promovare electorală”.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „TV8” și-a asumat obligația organizării dezbaterilor electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

„TVR Moldova”

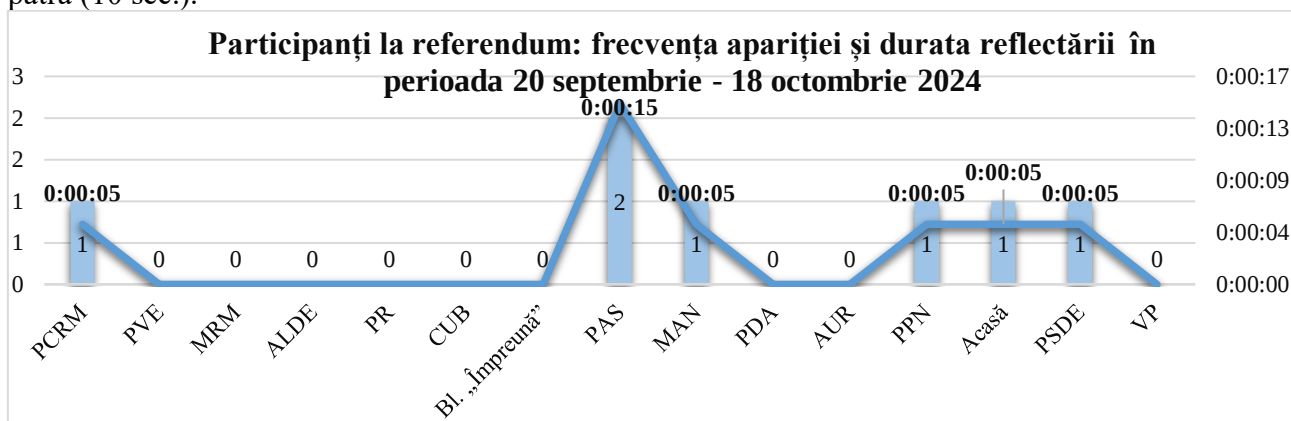
I. Programe de știri și actualități

În programele de știri și actualități, „TVR Moldova” a reflectat participanții la referendum în prima, a doua și în a patra perioadă de control.

Astfel, în prima și a doua perioadă, „TVR Moldova” a reflectat 3 participanți la referendum, iar în a patra perioadă – un singur participant. Toți participanții au fost nominalizați.

Ca durată de reflectare, cea mai mare durată de timp participanților la referendum le-a fost acordată în primele două perioade de control (câte 15 sec.) iar cel mai puțin timp a fost alocat în perioada a patra (10 sec.).

„TVR Moldova” a reflectat 6 participanți la referendum, alocând un volum total de 40 sec.

Dintre participanții la referendum, timpul de reflectare cel mai mare l-a deținut PAS cu 15 sec. și cu 2 apariții. PCRM, MAN, PPN, Acasă și PSDE, au fost menționați într-un subiect, a câte 05 sec. fiecare.

PVE, MRM, ALDE, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PDA, AUR și VP nu au fost reflectați în perioada de control.

II. Emisiunile de promovare electorală

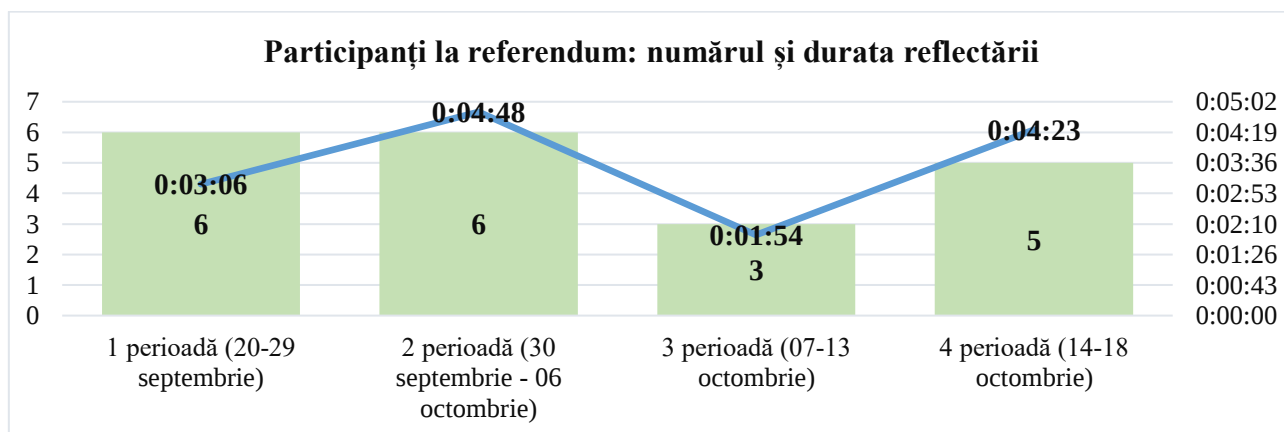
În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „TVR Moldova” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze participanții referendumului republican.

III. Dezbateri electorale

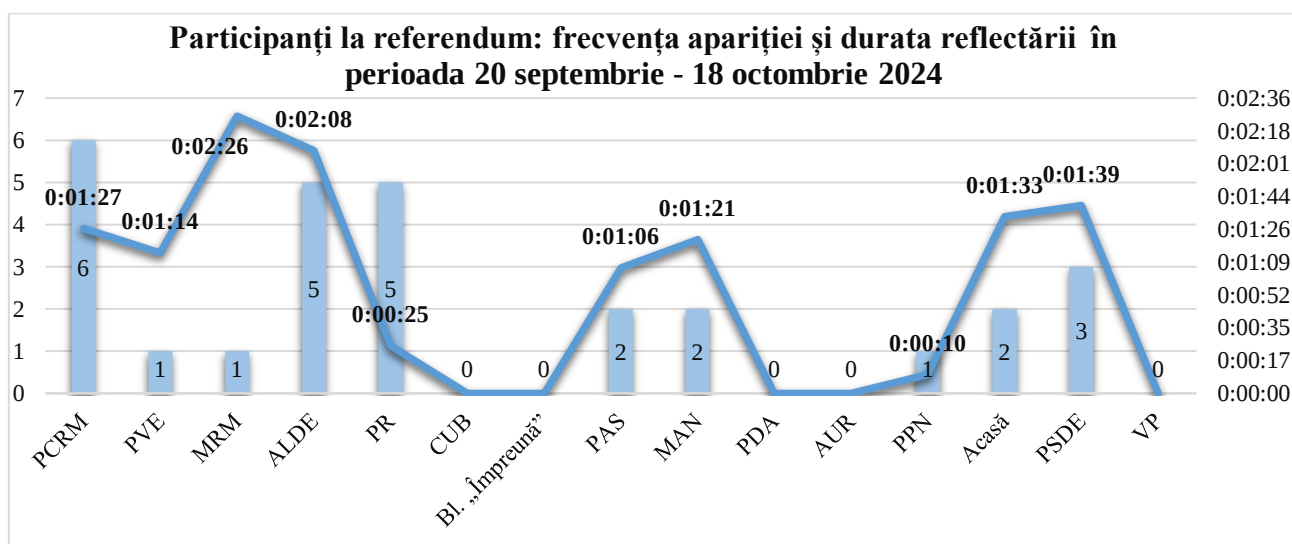
Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „TVR Moldova” și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

„Cinema 1”

I. Programe de știri și actualități

„Cinema 1” a reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control. Astfel, „Cinema 1” a reflectat câte 6 participanți la referendum în prima și a doua perioadă de control, în perioada a treia fiind reflectați – 3, iar în perioada a patra – 5 participanți. Ca durată de reflectare, timpul alocat reflectării participanților la referendum a variat de la 01 min. 06 sec., în a treia perioadă (cea mai mică valoare înregistrată), la 04 min. 48 de sec., în perioada a doua de control (cea mai mare valoare înregistrată), în prima perioadă participanții beneficiind de un timp de 03 min. 06 sec., iar în perioada a patra – 04 min. 23 de sec.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „Cinema 1” a reflectat 10 participanți la referendum, durata totală de reflectare a participanților la referendum constituind 13 min. 29 de sec., în 28 de apariții.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat participantul la referendum MRM cu 02 min. 26 sec., urmat de ALDE, cu 02 min. 08 sec., iar de cel mai puțin timp de reflectare a beneficiat participantul la referendum PPN – 10 sec.

De cele mai multe apariții în subiecte cu caracter electoral a beneficiat participantul la referendum PCRM – 6 subiecte, urmat de ALDE și PR – câte 5 subiecte fiecare. Participanții la referendumul PVE, MRM și PPN au fost reflectați într-un subiect de știri. Participanții la referendum CUB, Bl. „Împreună”, PDA, AUR și VP nu au fost reflectați.

II. Emisiuni de promovarea electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „Cinema 1” a difuzat, cumulativ, 6 emisiuni de promovare electorală, dintre care 2 au vizat referendumul constituțional. Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
Cinema 1	01.10	17.55	PVE	fără devieri
	04.10	17.58	PAS	fără devieri

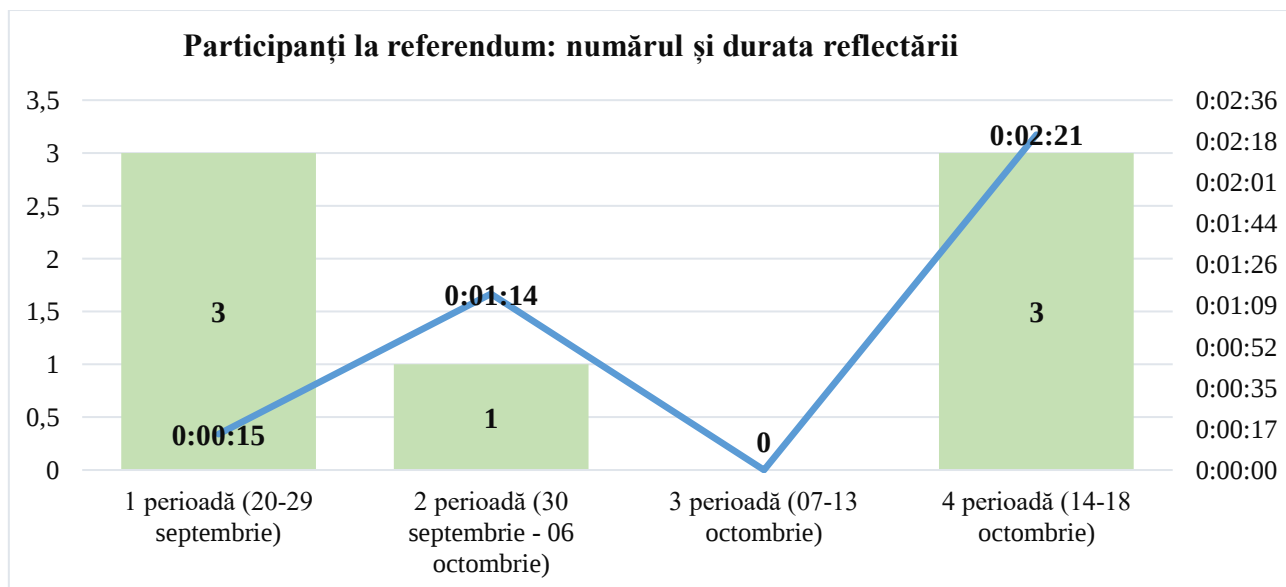
PVE și PAS au fost participanții la referendum care au avut emisiuni de promovare electorală la „Cinema 1”. Emisiunile de promovare electorală au fost încadrate în rubrica „Emisiune de promovare electorală”. „Cinema 1”, a difuzat emisiunile de promovare electorală, în conformitate cu prevederile legale.

III. Dezbateri electorale

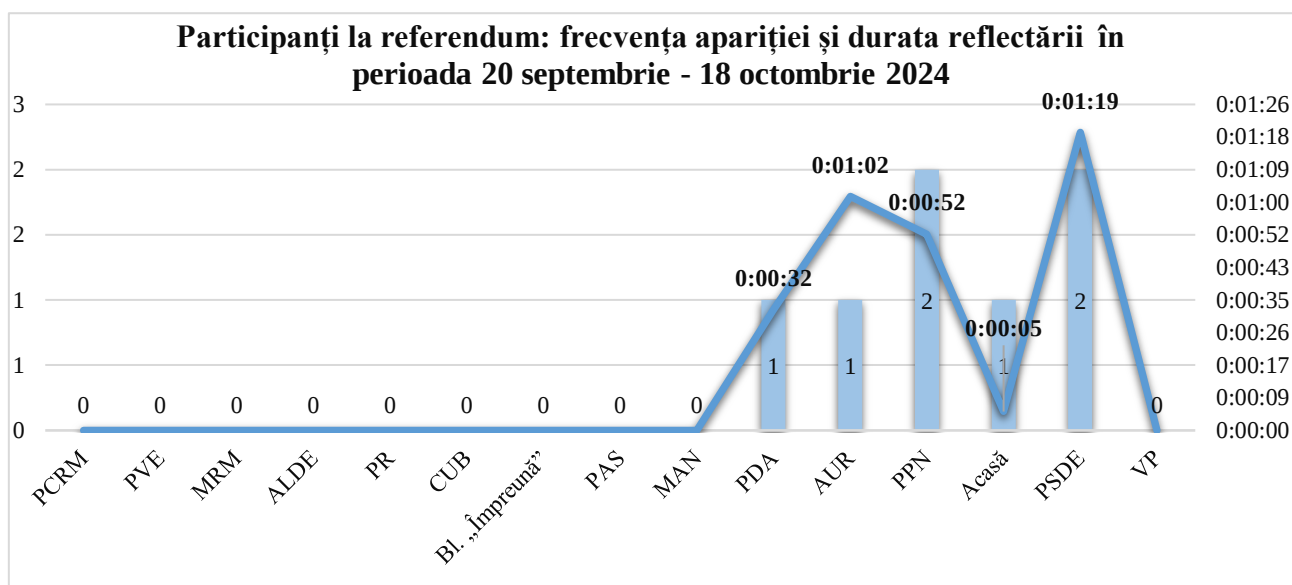
Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Cinema 1” nu și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale.

„N4”

I. Programe de știri și actualități

„N4” a reflectat participanții la referendum în prima, a doua și în a patra perioadă de control. Astfel, în prima și a patra perioadă, „N4” a reflectat câte 3 participanți la referendum, iar în a doua perioadă – 1 participant la referendum. Ca durată de reflectare, cel mai mare volum de timp participanților la referendum le-a fost alocat în a patra perioadă (02 min. 21 sec.), iar cel mai mic – în prima perioadă (15 sec.).

Pe parcursul celor patru perioade de control, „N4” a reflectat 5 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 03 min. 50 sec., în 7 apariții. În prima și a patra perioadă au fost reflectați câte 3 participanți la referendum, iar în perioada a doua a fost reflectat participantul la referendum PSDE. În a treia perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

Cel mai mult timp de reflectare a fost alocat participantului PSDE – 01 min. 19 sec., urmat de PPN – 01 min. 02 sec., iar cel mai puțin timp a fost oferit participantului la referendum „Acasă” – 05 sec., acesta fiind menționat. PCRM, PVE, MRM, ALDE, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, MAN și VP nu au fost reflectați în cadrul buletinelor informative difuzate.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „N4” a difuzat 3 emisiuni de promovare electorală, dintre care una a vizat referendumul constituțional, fiind reflectat PCRM. Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
N4	28.09	19.17	PCRM	fără devieri

„N4” a plasat emisiunile de promovare electorală în rubrici, care să indice clar cărui tip de scrutin sunt dedicate respectivele emisiuni.

Totodată, s-a atestat că pe data de 5 octombrie 2024, după expirarea perioadei de 15 zile stabilite de art. 90 alin. (7) al Codului electoral, începând cu ora 19.00, „N4” a difuzat 8 emisiuni de promovare electorală, dintre care 3 emisiuni au vizat referendumul constituțional (PAS, PSDE și ALDE). Emisiunile au fost încadrate în rubrica „Promovare electorală. Referendum constituțional”.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată

de CA, „N4” și-a asumat organizarea dezbaterilor electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional.

În perioada de control, „N4” a difuzat 8 dezbateri electorale, dintre care 4 au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant referendum	prestație SMA
N4	02.10	09:00	PVE, ALDE, PR	cu devieri
	04.10	09:00	MRM, VP, AUR	cu devieri
	08.10	09:00	PSDE, PDA, Acasă	fără devieri
	10.10	09:00	PCRM, PPN, ”Împreună”	cu devieri

În cadrul dezbaterii din 02 octombrie 2024, moderatoarea a anunțat că la dezbateri vor fi invitați câte 3 participanți la referendum, dar nu a menționat în ce ordine. Totodată, nu a anunțat câte runde de întrebări urmau să fie și cât timp au la dispoziție invitații pentru a răspunde, cu excepția mesajului de final de 01 min., care a constituit o adresare către votanți. Din același motiv, în ediția din 04 octombrie, la min. 43:39, B. Volosatii a fost anunțat că mai are puțin timp și trebuie să aleagă fie să răspundă la o întrebare, fie să pună o întrebare, fie să se adreseze publicului. Tot atunci, și Ș. Urîtu a întrebat cât timp mai au la dispoziție, fapt ce demonstrează că invitații nu vedeau timpul cronometrat pe ecran.

La dezbateră din 10 octombrie 2024 au fost 2 participanți la referendum: reprezentantul PCRM, cu opțiunea „NU” și reprezentantul PPN, cu opțiunea „DA”. În evidență au ieșit câteva întrebări ale moderatoarei: „Cunoaștem că sunteți medic... cum vedeți accesul la îngrijiri medicale, odată cu integrarea în UE, fiindcă acolo totuși medicina este scumpă... și cum cetățenii noștri vor face față?”; „A apărut și mitul că odată cu aderarea la UE, țara noastră se va alătura și blocului NATO. Ce opinie aveți, ar trebui să aderăm la acest bloc sau nu și dacă nu ar reprezenta un pericol în contextul când avem un război la hotar?”; „Săptămâna trecută, ambasadorul UE la Chișinău, J. Mazeiks, a menționat, în cadrul unui interviu, că vânzarea terenurilor agricole către străini poate fi un factor pozitiv pentru țara noastră. Ce opinie aveți? Cum vedeți această declarație?”, „Cum vedeți ideea de a vinde pământurile străinilor?”; „Unele partide de opoziție menționează că succesul la referendumul privind integrarea europeană poate duce la pierderea valorilor familiei tradiționale. În acest context, ce opinie aveți despre libertatea și valorile europene privind LGBT?”.

Întrebările vizează probleme sensibile pentru societatea noastră. Ele își au rostul în cazul în care sunt formulate corect (fără atitudinea vizibilă a moderatoarei) și sunt adresate tuturor participanților la referendum, pentru ca publicul următor să cunoască opinia/poziția fiecăruia și, în definitiv, să-și formeze propria opinie. În cazul atestat în dezbateră „N4”, moderatoarea n-a făcut altceva, decât să vehiculeze, o dată în plus, poziția cunoscută a unor participanți la referendum, fie a reluat narațiuni cunoscute, nocive, iar unele – de import.

Date fiind cele expuse mai sus în raport cu devierile atestat în contextul dezbaterilor organizate de furnizor, se constată relevanța prevederilor art.89 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, potrivit căroră: „Instituțiile mass-media au obligația de a respecta principiile de echitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor. Acestea trebuie să ofere grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum timp de antenă sau spațiu pentru publicitatea electorală în condiții egale și nediscriminatorii”.

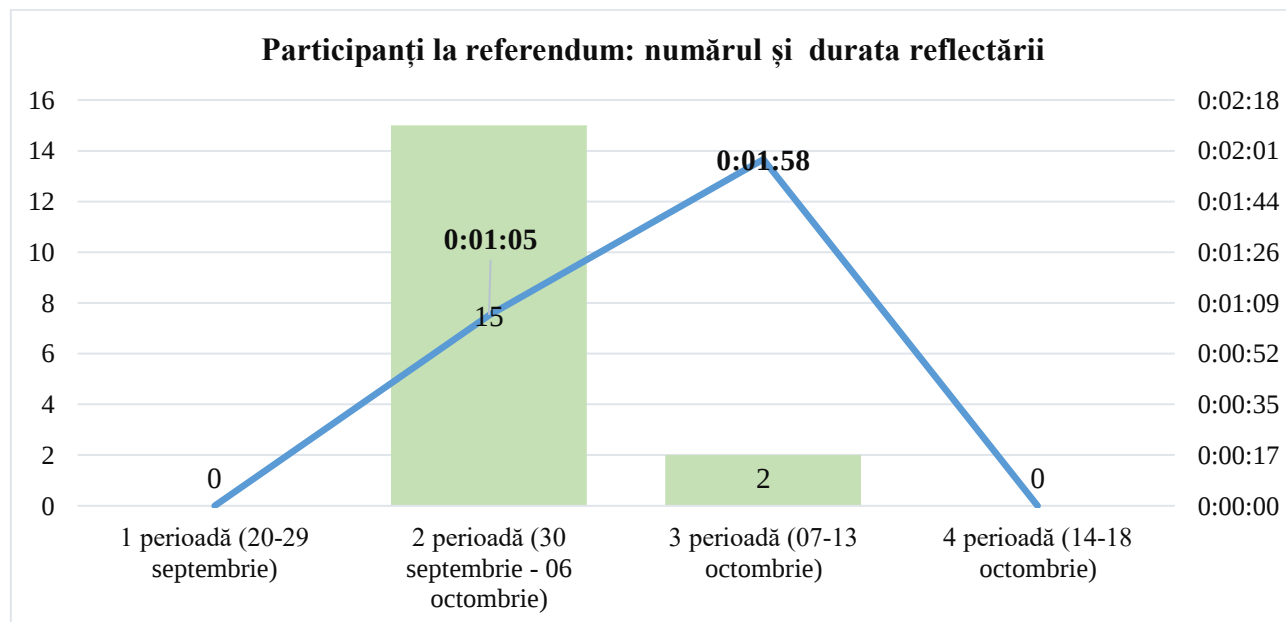
„SOR-TV”

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „SOR-TV” nu a reflectat participanții la referendum și nu a difuzat programe de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

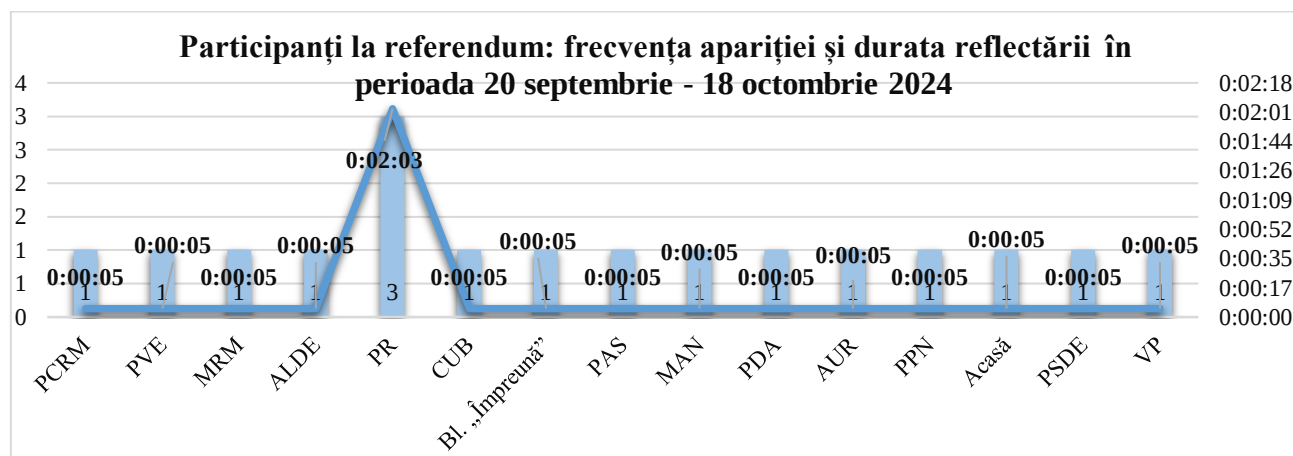
Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 aprobată de CA, „SOR-TV” nu și-a asumat obligația organizării dezbaterilor electorale.

„Drochia TV”

I. Programe de știri și actualități

„Drochia TV” a reflectat participanții la referendum în a doua și în a treia perioadă de control. Astfel, în a doua perioadă, „Drochia TV” a reflectat 15 participanți la referendum, aceștia fiind menționați, iar în a treia perioadă – 2 participanți la referendum. Ca durată de reflectare, cel mai mare volum de timp participanților la referendum le-a fost alocat în a treia perioadă (01 min. 58 sec.), iar cel mai puțin timp a fost alocat în perioada a doua (01 min. 05 sec.).

„Drochia TV” a reflectat în perioada de raport toți cei 15 participanți la referendum. Durata totală de reflectare a participanților, pentru toate cele 4 perioade de control, a atins valoarea de 03 min. 03 sec.

PR a avut cea mai mare durată de reflectare – 02 min. 03 sec., în 3 apariții. Ceilalți participanți la referendum au avut câte o apariție de 05 sec. fiecare, în cadrul unui subiect din perioada a II-a de raport, aceștia fiind menționați.

II. Emisiuni de promovare electorală

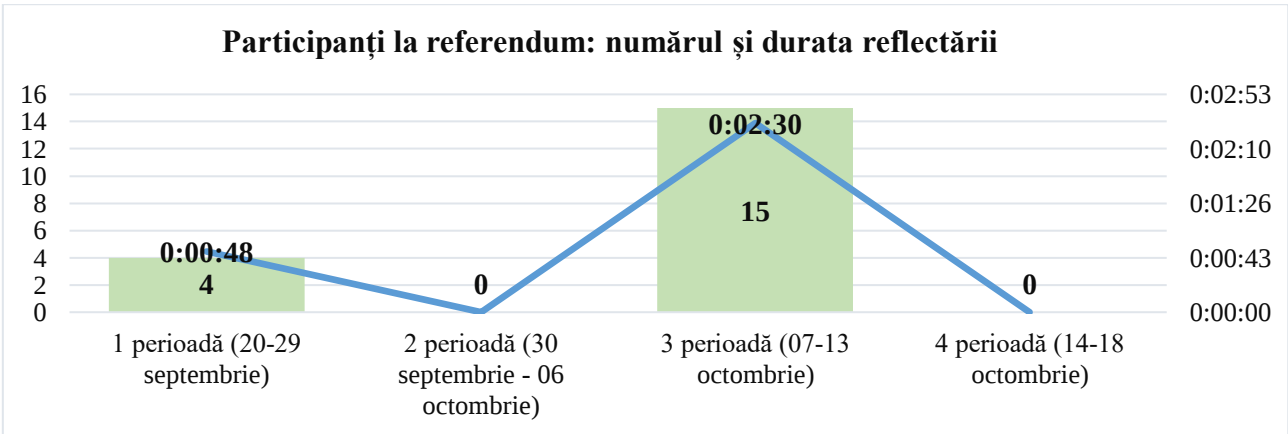
În perioada de raport, „Drochia TV” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Drochia TV” nu și-a asumat obligația organizării dezbaterilor electorale.

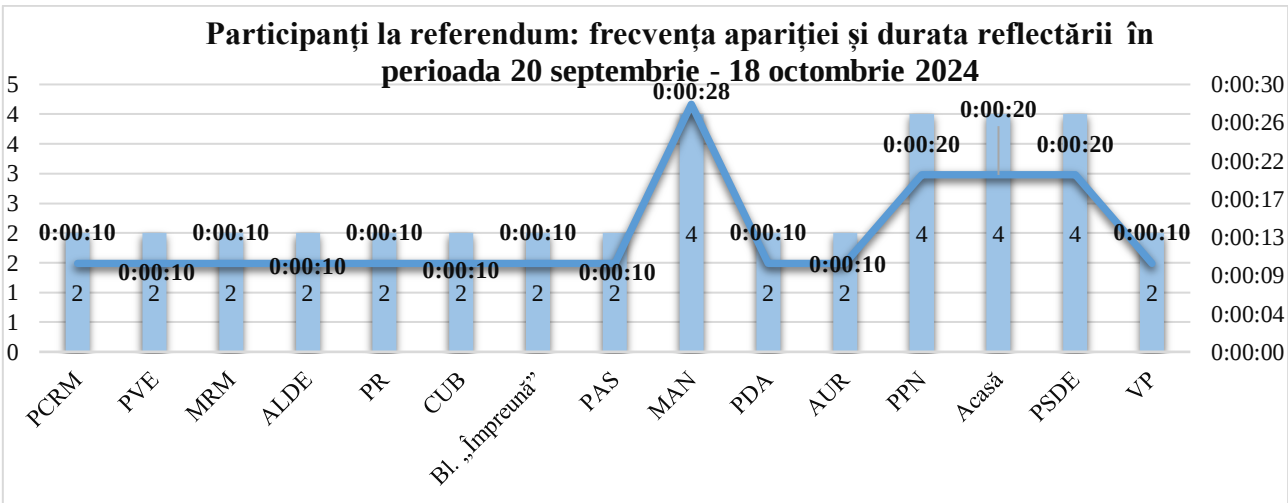
„Media TV”

I. Programe de știri și actualități

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, „Media TV” a reflectat participanții la referendum în prima și în a treia perioadă de control.

Ca durată de reflectare, cel mai mare volum de timp a fost acordat participanților la referendum în perioada a treia de control – 02 min. 30 de sec., iar cel mai puțin timp a fost acordat în prima perioadă – 48 de sec.

Participantul MAN a avut cea mai mare durată de reflectare, de 28 sec., cu 4 apariții, urmat de formațiunile PPN, Acasă și PSDE, cu câte 20 sec. de reflectare (cu câte 4 apariții pentru fiecare). Ceilalți participanți la referendum au fost reflectați cu durate de 10 sec. și cu prezență în cadrul a două subiecte. Durata totală de reflectare a participanților la referendum, pentru toate 4 perioade de control, a constituit 03 min. 18 sec. și cu un număr total de 38 de apariții.

II. Emisiuni de promovare electorală

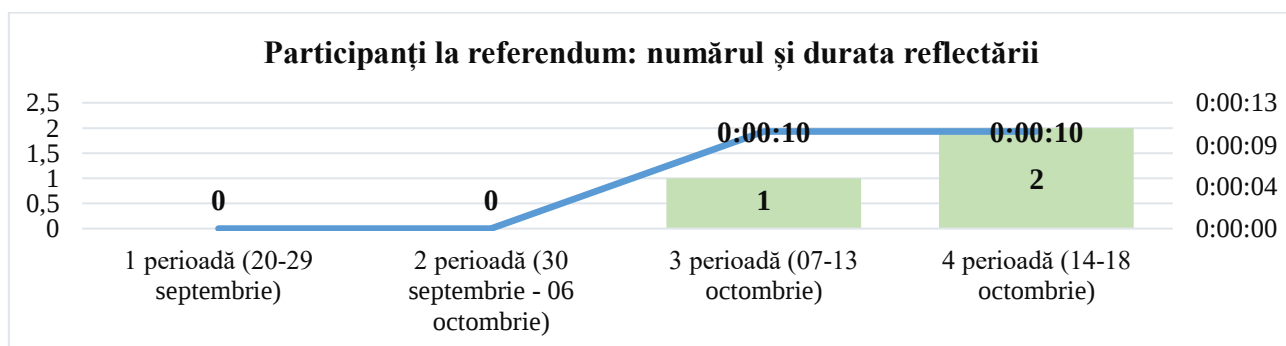
În perioada de raport, „Media TV” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

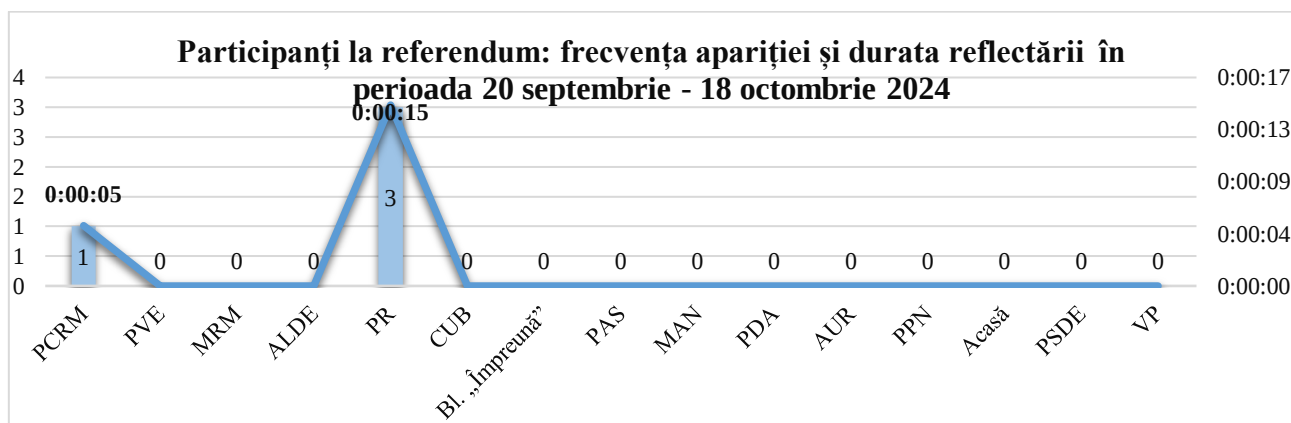
Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Media TV” nu și-a asumat obligația organizării de dezbateri electorale.

„TV Elita”

I. Programe de știri și actualități

„TV Elita” a reflectat participanții la referendum în a treia și a patra perioadă de control. Astfel, în a treia perioadă, „TV Elita” a reflectat un singur participant la referendum, fiind menționat, iar în a patra perioadă – 2 participanți la referendum, ambii fiind nominalizați. Ca durată de reflectare, în ambele perioade s-a acordat câte 10 sec. participanților la referendum.

Pe parcursul celor patru perioade de control, „TV Elita” a reflectat 2 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 20 de sec. PCRM și PR au fost singurii participanți la referendum care au fost nominalizați în cadrul subiectelor electorale difuzate în a treia și a patra perioadă de control. În primele două perioade de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional. PVE, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, MAN, PDA, AUR, PPN, Acasă, PSDE și VP nu au fost reflectați.

II. Emisiuni de promovare electorală

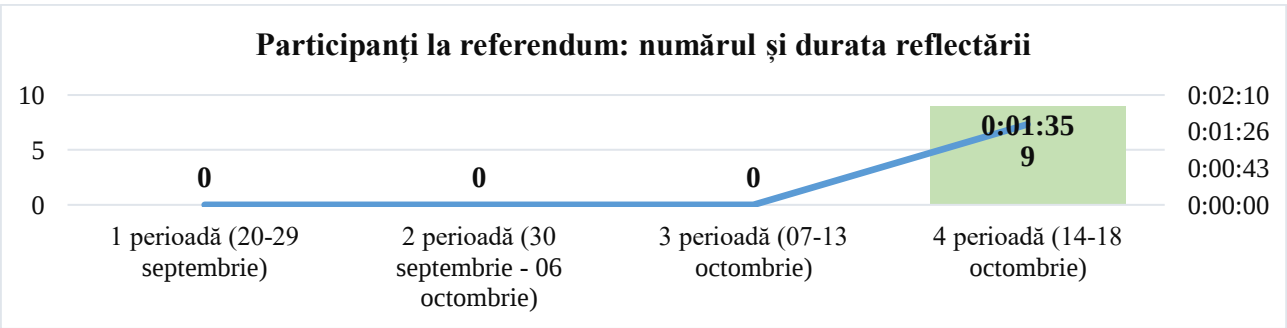
În perioada de raport, „TV Elita” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

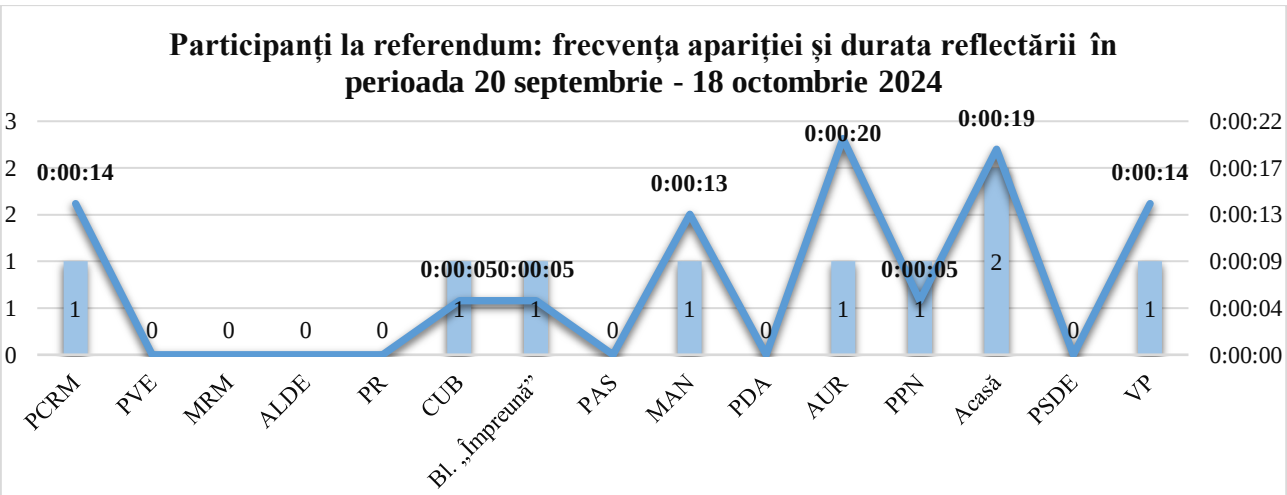
Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „TV Elita” nu și-a asumat obligația organizării de dezbateri electorale.

„Studio-L”

I. Programe de știri și actualități

În perioada de control, „Studio-L” a reflectat participanții la referendum doar în a patra perioadă de control, reflectând 9 participanți din cei 15 înregistrați și alocând un timp de 1 min. 35 sec.

Dintre participanții la referendum, timpul de reflectare cel mai mare l-a avut AUR, cu 20 sec. și cu 1 apariție. Acesta este urmat de partidele Acasă, PCRM, MAN, VP,PPN, PSDE, menționați într-un subiect cu câte 05 sec. fiecare.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada de raport, „Studio-L” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „Studio-L” nu și-a asumat obligația organizării de dezbateri electorale.

„R Live TV”

I. Program de știri și actualități

Potrivit Declarației privind reflectarea campaniei electorale aprobată de CA, „R Live TV” nu și-a asumat angajamentul de a difuza programe de știri și actualități.

II. Emisiune de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „R Live TV” a difuzat 7 emisiuni de promovare electorală, 2 din ele au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Data	Ora	Participant la referendum	Prestație SMA
R Live TV	30.09	21:06	PVE	fără devieri
	02.10	21:05	ALDE	fără devieri

PVE și ALDE au fost participanții la referendumul vizati în emisiunile de promovare electorală. Emisiunile de promovare electorală au fost încadrate în rubrica „Emisiune de promovare electorală”.

III. Dezbateri electorale

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a Referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA, „R Live TV” și-a asumat obligația organizării dezbaterilor electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru referendumul republican constituțional.

În perioada de control, „R Live TV” a difuzat 10 dezbateri care au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	Data	Ora	Participant la referendum	Prestație SMA
R Live TV	07.10	19.00	PVE, MRM, PCRM	fără devieri
	08.10	19.00	ALDE, CUB, ”Renaștere”	fără devieri
	09.10	19.00	PAS, blocul ”Împreună”, MAN	fără devieri
	10.10	19.00	PDA, AUR, Partidul NOI	fără devieri
	11.10	19.00	”Acasă”, PSDE, PVP	fără devieri
	15.10.	18.05	PVE și MRM.	cu devieri

			(PCRM nu s-a prezentat)	
	15.10.	19.00	ALDE și PR. (CUB nu s-a prezentat)	cu devieri
	16.10	19.00	Bl. „Împreună” și PAS. (MAN nu s-a prezentat)	cu devieri
	17.10.	19.00	PDA și PPN. (AUR nu s-a prezentat)	cu devieri
	18.10.	19.00	VP și PSDE („Acasă” nu s-a prezentat)	cu devieri

Dezbaterile organizate de „R Live TV” s-au desfășurat pe parcursul a două perioade de control, la acestea fiind invitați toți participanții la referendum înregistrați de CEC, de 2 ori fiecare. În perioada 07-11.10.2024, la dezbateri s-au prezentat toți participanții, iar în perioada 15-18.10.2024, PCRM, CUB, AUR, MAN și PRN „Acasă” nu au dat curs invitației.

Participanții au fost invitați în ordinea înregistrării de CEC. Fiecare dintre participanții la referendum au avut la dispoziție câte 10 minute, timp repartizat pentru prezentare, răspunsuri la întrebările moderatorului și ale contracandidaților și pentru mesajul de final.

Toate dezbaterile au fost difuzate în reluare, în zilele următoare, la orele 06:00:00 și 07:00:00, cu excepția dezbaterilor din 18 octombrie, care nu au fost reluate, întrucât urmau zilele tăcerii, când agitația electorală este interzisă. Astfel, în raport cu participanții la ultima dezbatere se poate constata o deviere de la principiul echității.

Conform Declarației de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 20 octombrie 2024, „R Live TV” a indicat că va organiza dezbateri electorale în zilele de luni-vineri, la ora 20:00, și în reluare marți-sâmbătă, ora 6:00, deși programul de dezbateri pentru referendum a fost difuzat la ora 18:00 și 19:00.

Prin Decizia CA nr. 259 din 18.10.2024, furnizorul de servicii media „BRIGHT COMMUNICATIONS” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „R Live TV”, a fost sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral (pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

„Canal Regional”

I. Program de știri și actualități

În prima perioadă de control, „Canal Regional” a difuzat programe de știri și actualități, deși nu s-a angajat potrivit Declarației privind reflectarea alegerilor aprobate de CA. Participanții la referendum nu au fost protagoniști în cadrul buletinelor informative difuzate de „Canal Regional” în prima perioadă.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada de control, „Canal Regional” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală care să vizeze referendumul republican constituțional.

III. Dezbateri electorale

În perioada de control, „Canal Regional” nu a organizat dezbateri electorale, deși potrivit Declarației de reflectare a alegerilor depusă la CA, „Canal Regional” și-a asumat organizarea dezbaterilor pentru alegerile prezidențiale și pentru referendumul republican constituțional.

Prin Decizia CA nr. 267 din 25.10.2024, furnizorul de servicii media „Canal Regional” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „Canal Regional”, a fost sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (6) din Codul electoral, deoarece în campania electorală pentru orice tip de scrutin, furnizorii de servicii media audiovizuale sunt obligați să organizeze dezbateri dacă au inclus în declarații ale politicii editoriale angajamente de organizare a dezbaterilor electorale și dacă acestea au fost adoptate de Consiliul Audiovizualului.

„Axial TV”

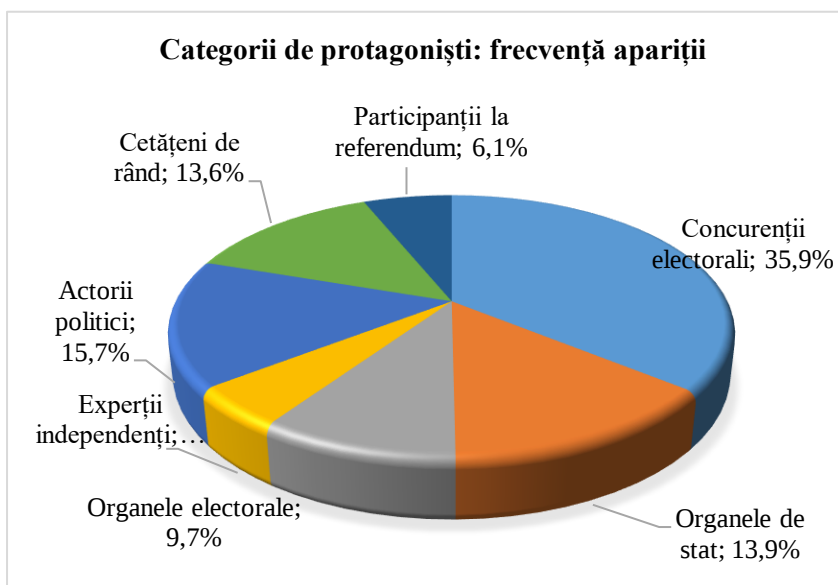
Serviciul media audiovizual „Axial TV” s-a angajat, prin Declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor, să difuzeze programe de știri și actualități cu caracter electoral (rubrici/ grupaje informative, evidențiate cu genericul „Electorala 2024”). În urma controlului s-a constatat că în perioada de raport, „Axial TV” nu a difuzat programe de știri și actualități cu caracter electoral. De asemenea, în perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, „Axial TV” a difuzat 2 emisiuni de promovare electorală, în una dintre acestea fiind vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Indicatori			
	data	ora	Participant la referendum	prestație SMA
Axial TV	03.10	10.02.	PVE	fără devieri

În cadrul ședinței CA din data de 04 octombrie 2024, membrii Consiliului au luat act de Notificarea cu privire la renunțarea la reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, recepționată din partea furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Axial TV”.

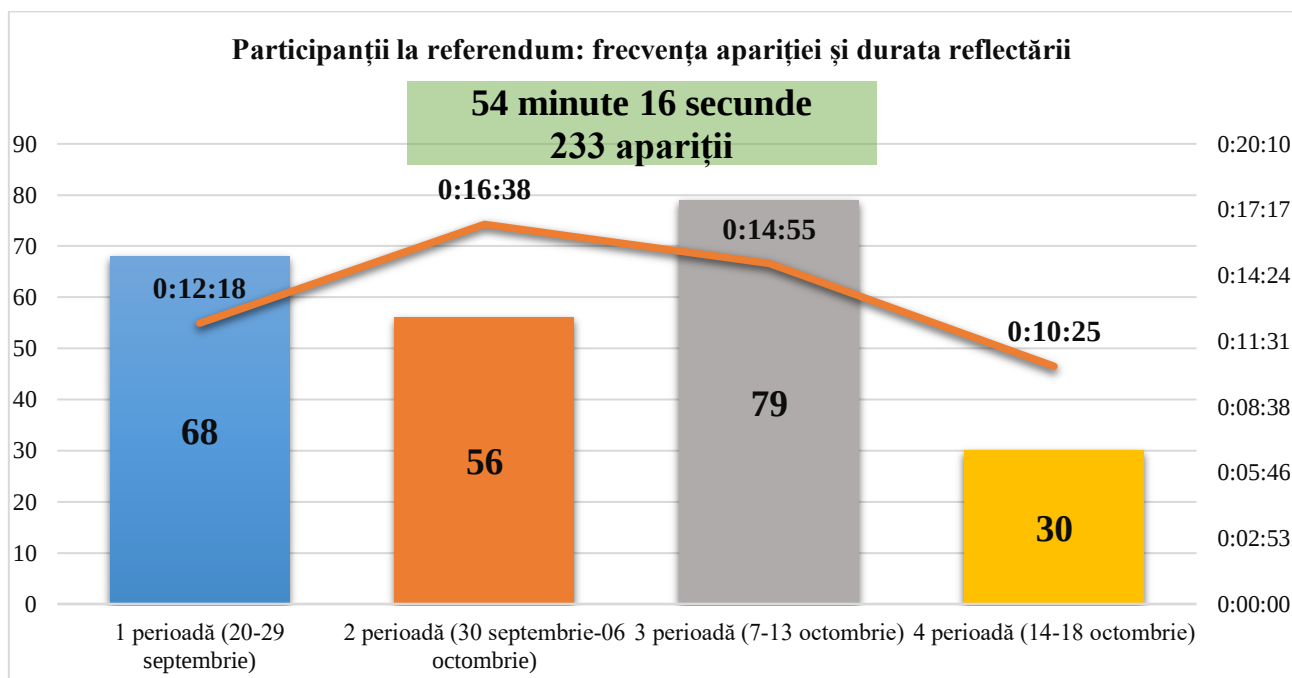
SINTEZA PRIVIND MODUL DE REFLECTARE A ALEGERILOR PREZIDENȚIALE ȘI A REFERENDUMULUI REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

I. Programele de știri și actualități difuzate

În perioada de raport, cele 7 categorii de protagoniști au cumulat 3830 de apariții. Protagonistii cu cele mai multe apariții în subiectele cu caracter electoral au fost concurenții electorali cu 35,9% (1374 apariții), fiind urmați de actorii politici cu 15,7% (602 apariții), organele de stat și cetățenii de rând au avut o pondere a prezenței relativ aceeași cu 13,9% (534 apariții), respectiv 13,6% (522 apariții), iar organele electorale au înregistrat 9,7% (372 apariții). Cele mai puține prezențe în subiectele electorale

le-au revenit **participanților la referendum cu 6,1% (233 apariții)** și experților cu 5% (191 apariții).

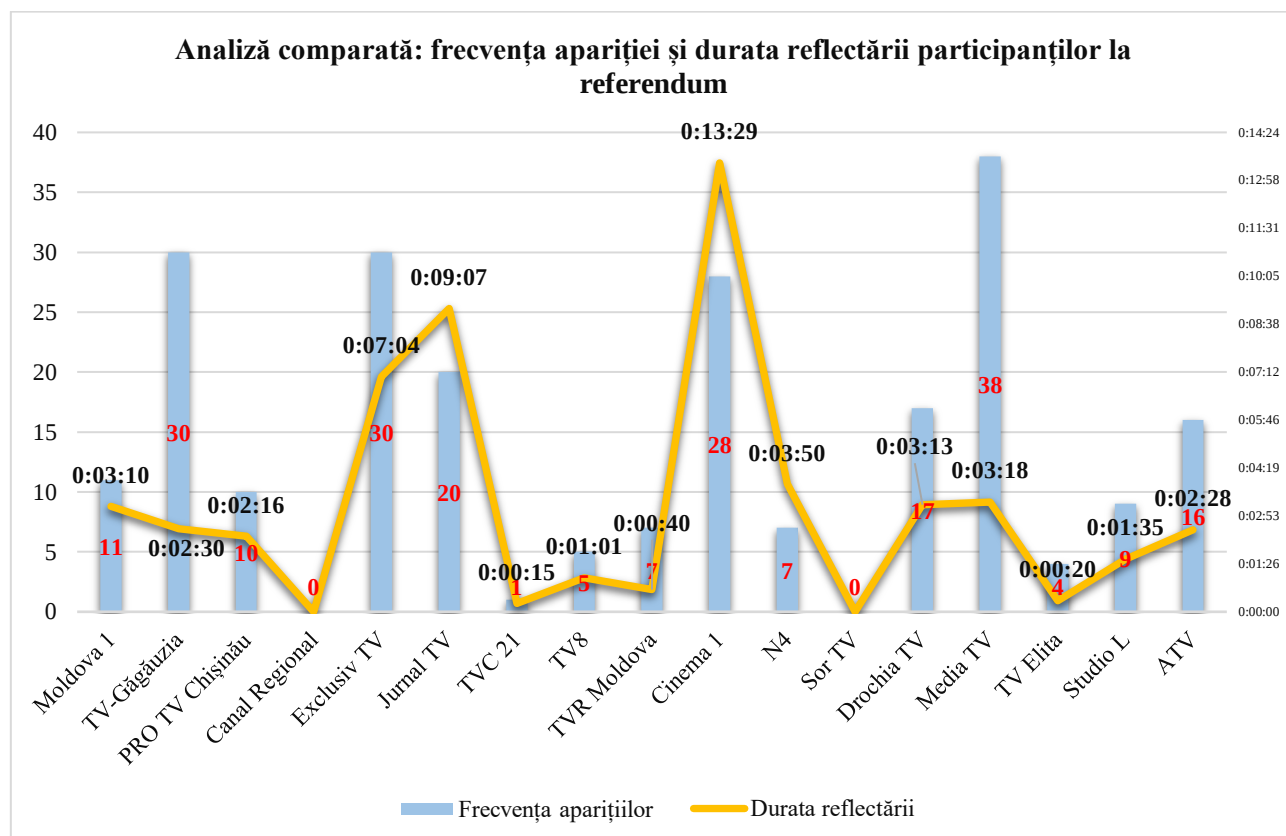

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 54 min. și 16 sec., ceea ce constituie o pondere din 2,2% din durata totală a subiectelor cu caracter electoral, care a constituit 40 ore 14 min. și 34 sec., iar ca apariții, aceștia au fost protagoniști ai subiectelor cu caracter electoral de 233 de ori.

Comparativ cu concurenții electorali, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă, fiind reflectați de aproximativ 10 ori mai puțin (concurenții electorali au fost reflectați timp de 10 ore 31 min. 54 sec.).

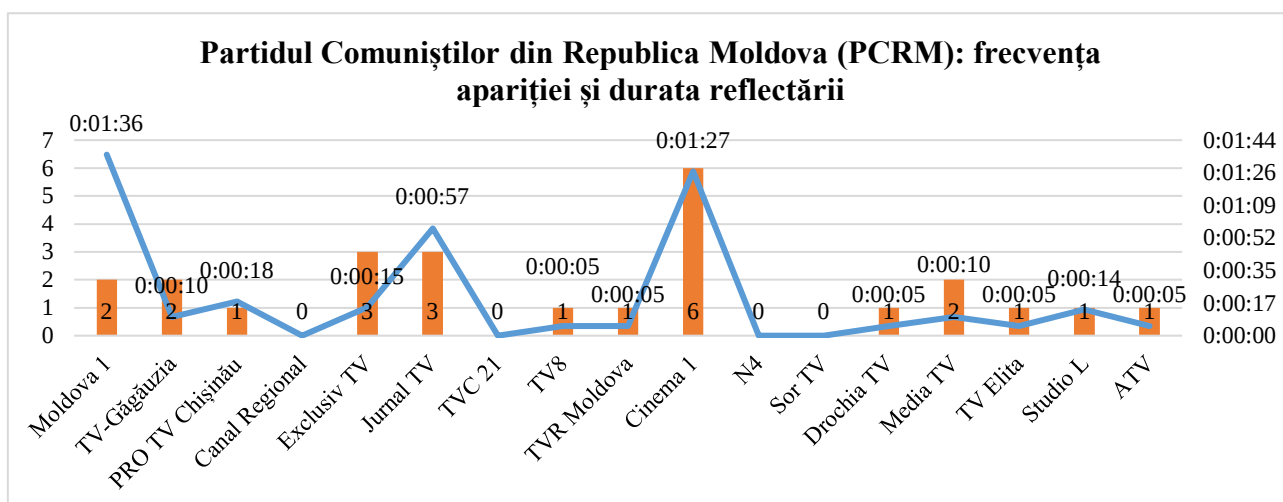
Ca durată de reflectare, participanții la referendum au avut cea mai mare vizibilitate în perioada a doua de control (30 septembrie – 06 octombrie), cu 16 min. 38 sec. (30,5%), iar cel mai puțin au fost reflectați în perioada a patra de control (14-18 octombrie), cu un timp de reflectare de 10 min. 25 sec. (19,3%).

Ca frecvență, participanții la referendum au avut cele mai multe prezențe în perioada a treia – 79 de apariții (33,9%), iar cele mai puține apariții au fost înregistrate în perioada a patra de control – 56 de apariții (12,9%).

În perioada de raport, 15 SMA au reflectat participanții la referendum. Ca frecvență, cele mai multe apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „Media TV” – cu 38 apariții (16,3%), fiind urmat de „TV-Găgăuzia” și „Exclusiv TV”, fiecare cu câte 30 de apariții (12,9%). Cele mai puține apariții le-a înregistrat „TVC 21” – 1 apariție (0,4%).

Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat participanților la referendum a fost repartizat de „Cinema 1” – 13 min. 29 sec., fiind urmat de „Jurnal TV” – cu 9 min. 07 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVC 21” – 21 sec. 2 SMA, „Canal Regional” și „SOR-TV” nu au avut ca protagoniști participanții la referendum.

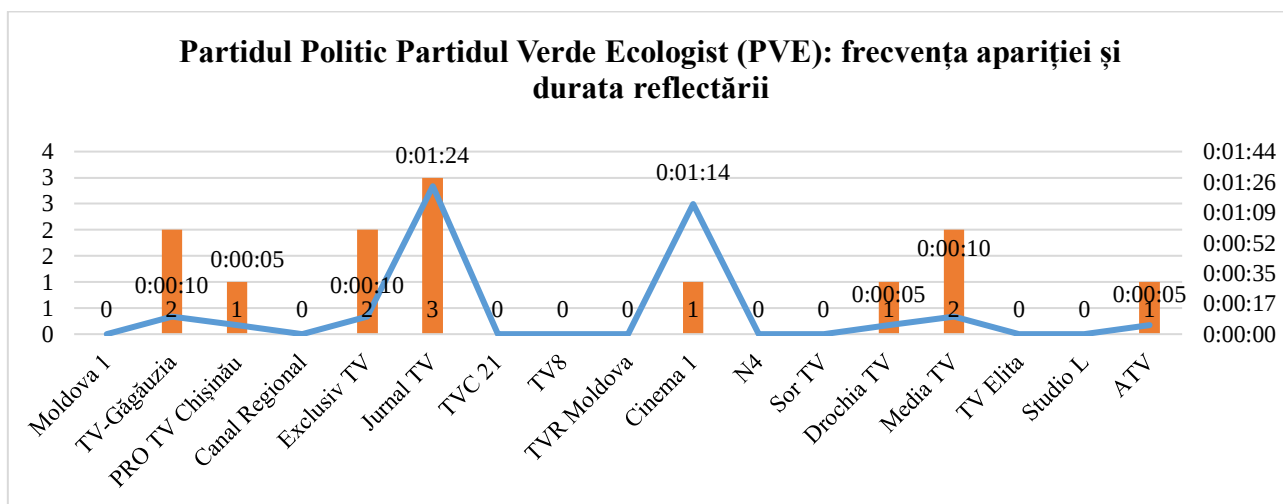
PCRM a fost reflectat de 12 SMA: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, PCRM a fost reflectat cel mai mult de „Moldova 1” cu 01 min. 36 sec., urmat de „Cinema 1” – cu 01 min. 27 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum PCRM a fost alocat de „TV8”, „TVR Moldova”, „Drochia TV”, „TV Elita” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, cele mai multe apariții PCRM le-a înregistrat la „Cinema 1” – 6 prezențe, iar cele mai puține apariții la „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Drochia TV”, „Studio-L”, „TV Elita” și „ATV”.

PCRM a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”.

4 SMA nu au reflectat PCRM în cadrul buletinelor informative: „Canal Regional”, „TVC 21”, „N4”, „SOR-TV”).

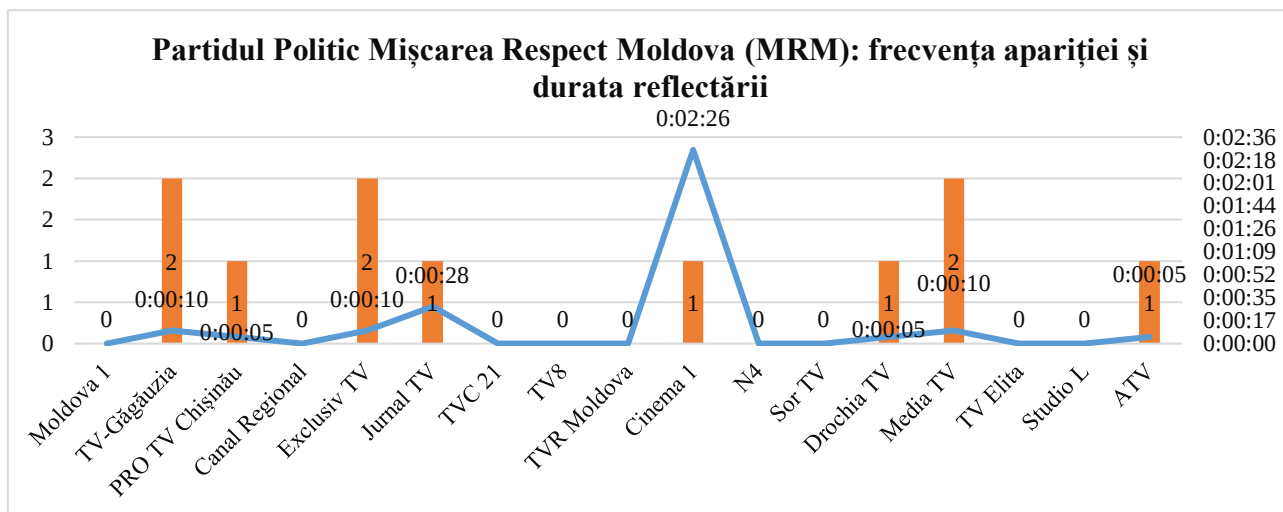

PVE a fost reflectat de 8 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

Ca durată, „Jurnal TV” a alocat cel mai mare timp participantului la referendum PVE – cu 01 min. 24 sec., iar cel mai puțin timp de reflectare pentru PVE a fost alocat „PRO TV Chișinău”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec. de reflectare.

Ca frecvență, cele mai multe apariții ale PVE au fost constatate la „Jurnal TV” – 3 prezențe, iar la 4 SMA, „PRO TV Chișinău”, „Cinema 1”, „Drochia TV” și „ATV” au fost înregistrate câte o apariție. PVE a fost nominalizat în cadrul buletinelor informative difuzate de „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

9 SMA nu au reflectat PVE în cadrul buletinelor informative, inclusiv „Moldova 1”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR TV”, „TV Elita” și „Studio-L”.

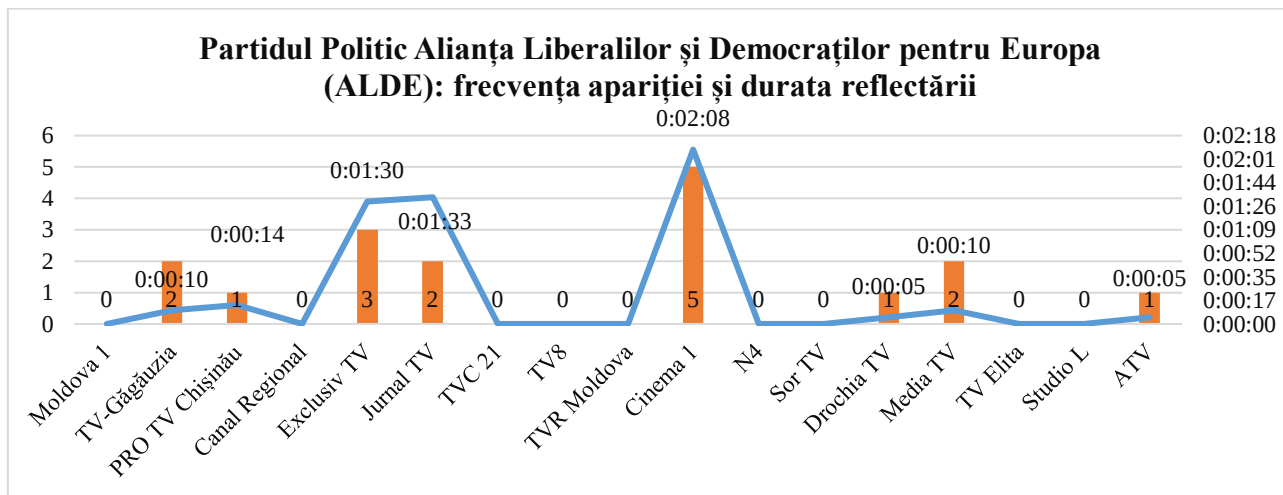
MRM a fost reflectat de 8 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

Ca durată de reflectare, MRM a avut cel mai mare timp la „Cinema 1” – 02 min. 26 sec., iar cel mai puțin timp l-a înregistrat la „PRO TV Chișinău”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec., fiind menționat.

Ca frecvență, cele mai multe apariții le-a înregistrat la „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV” și „Media TV” – câte 2 apariții, iar câte o apariție MRM le-a avut în cadrul „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „Drochia TV” și „ATV”.

MRM a fost nominalizat în cadrul subiectelor electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

9 SMA nu au reflectat MRM în cadrul buletinelor informative, inclusiv „Moldova 1”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR TV”, „TV Elita” și „Studio-L”.

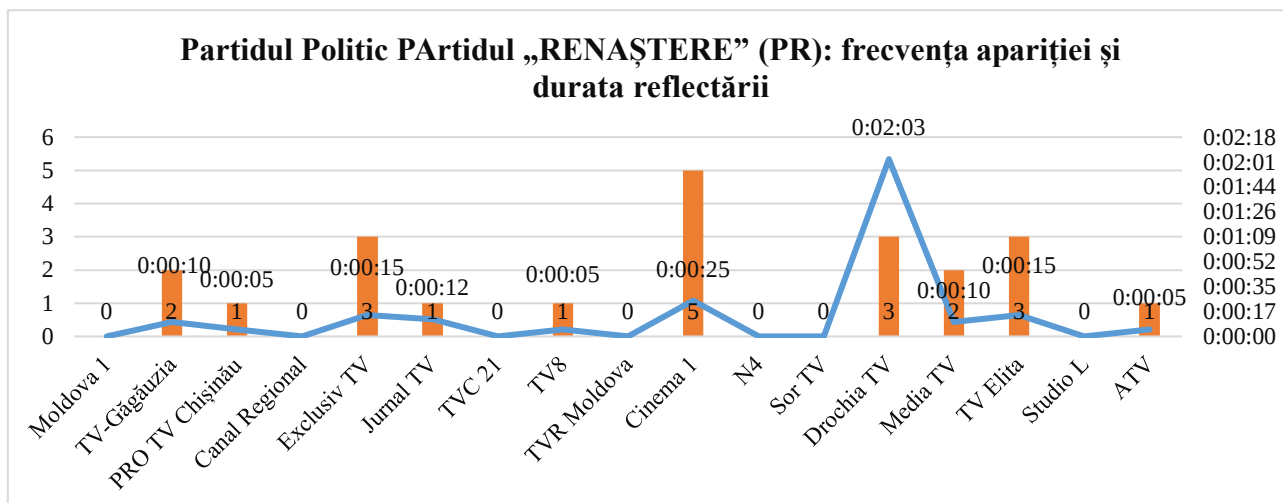
8 SMA au reflectat ALDE în cadrul subiectelor electorale difuzate: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

Ca durată, ALDE a fost reflectat cel mai mult de „Cinema 1” cu 02 min. 08 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum ALDE a fost alocat de „Drochia TV”, „TV Elita” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec..

Ca frecvență, cele mai multe apariții ALDE le-a înregistrat la „Cinema 1” – 5 prezențe, iar câte o apariție ALDE le-a avut la „PRO TV Chișinău”, „Drochia TV” și „ATV”.

ALDE a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

8 SMA nu au reflectat participantul la referendum ALDE în cadrul buletinelor informative („Moldova 1”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV”, „TV Elita” și „Studio-L”).

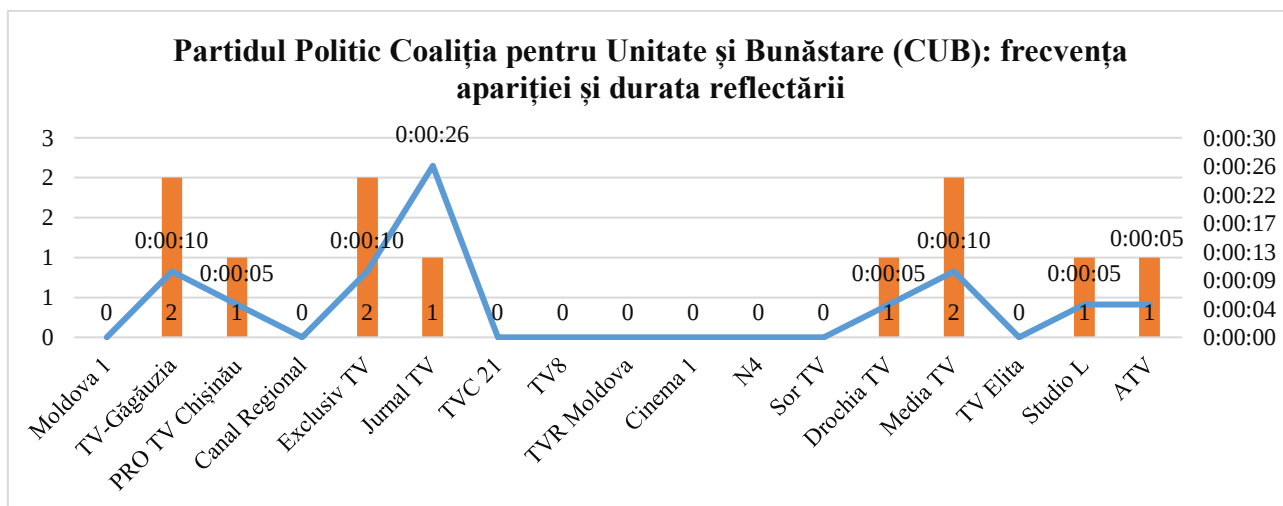
PR a fost reflectat de 10 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”.

Ca durată, PR a fost reflectat cel mai mult de „Drochia TV” cu 02 min. 03 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum PR a fost alocat de „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, cele mai multe apariții PR le-a înregistrat la „Cinema 1” – 5 prezențe, iar câte o apariție PR le-a avut la „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TV8” și „ATV”.

PR a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „TV8”, „Cinema 1”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”.

7 SMA nu au reflectat participantul la referendum PR în cadrul buletinelor informative („Moldova 1”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”).

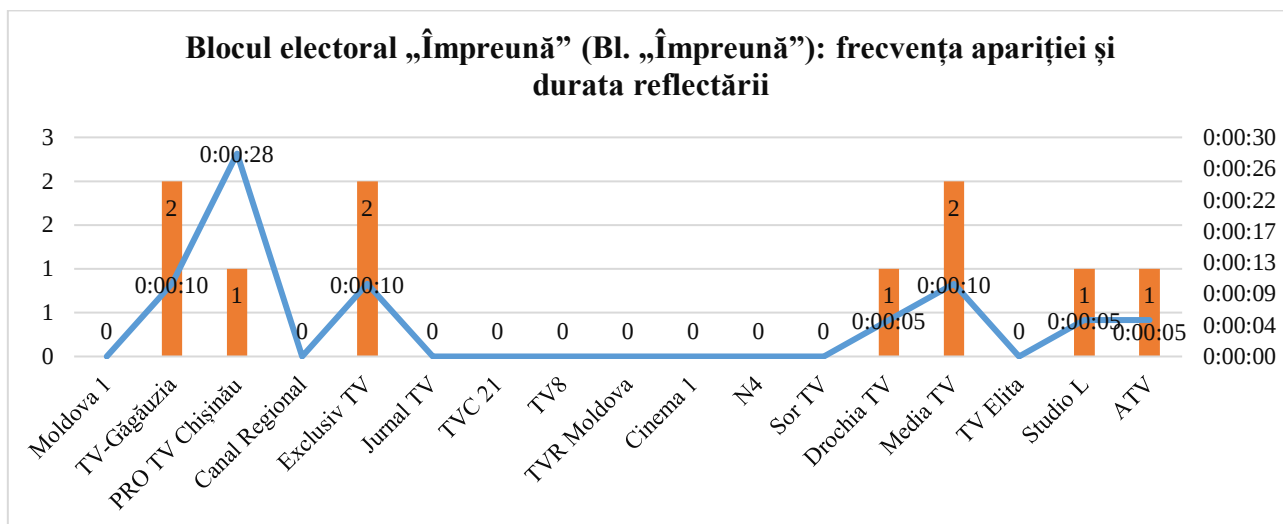
CUB a fost reflectat de 8 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, CUB a fost reflectat cel mai mult de „Jurnal TV” cu 26 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum CUB a fost alocat de „PRO TV Chișinău”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, cele mai multe apariții CUB le-a înregistrat la „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV” și „Media TV” – câte 2 prezențe fiecare, iar câte o apariție CUB le-a avut la „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

CUB a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

9 SMA nu au reflectat participantul la referendum CUB în cadrul buletinelor informative („Moldova 1”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

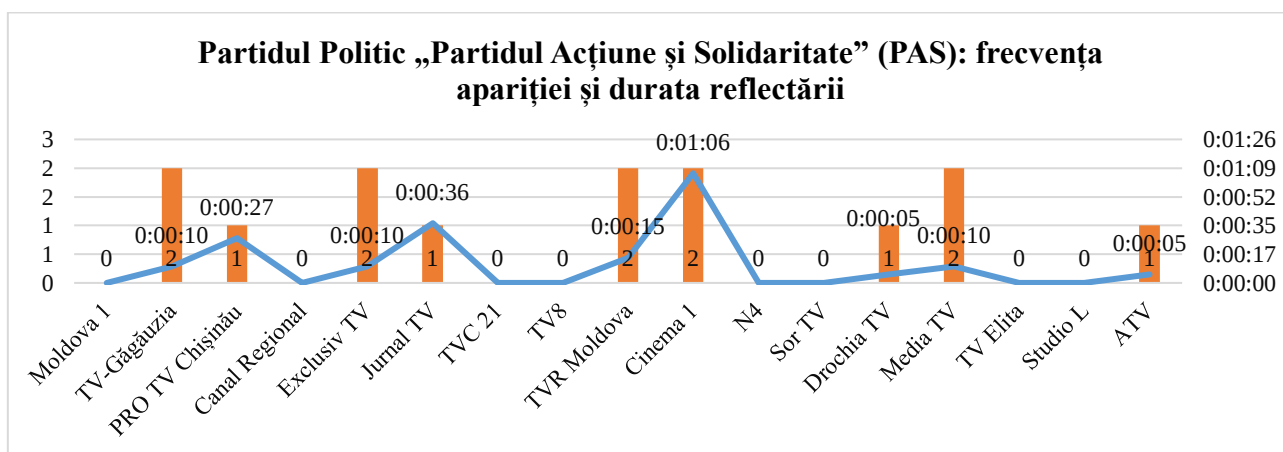
Bl. „Împreună” a fost reflectat de 7 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, Bl. „Împreună” a fost reflectat cel mai mult de „PRO TV Chișinău” cu 28 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum Bl. „Împreună” a fost alocat de „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, cele mai multe apariții Bl. „Împreună” le-a înregistrat la „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV” și „Media TV” – câte 2 prezențe fiecare, iar câte o apariție Bl. „Împreună” le-a avut la „PRO TV Chișinău”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Bl. „Împreună” a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

9 SMA nu au reflectat participantul la referendum Bl. „Împreună” în cadrul buletinelor informative („Moldova 1”, „Canal Regional”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

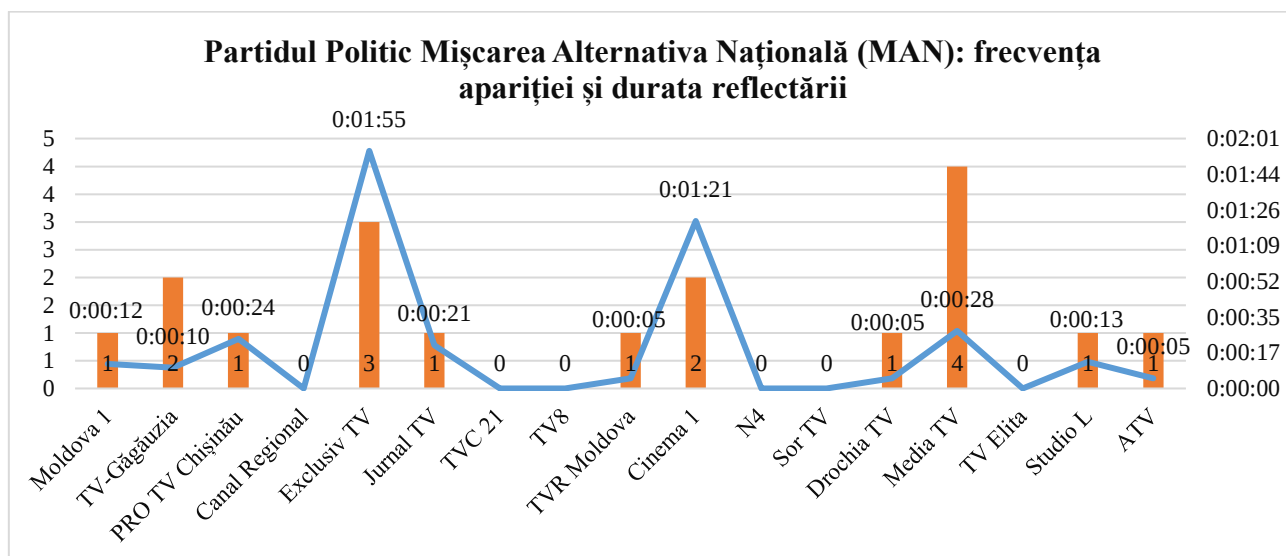
PAS a fost reflectat de 9 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

Ca durată, PAS a fost reflectat cel mai mult de „Cinema 1” cu 01 min. 06 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum PAS a fost alocat de „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, cele mai multe apariții PAS le-a înregistrat la „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „Media TV” – câte 2 prezențe, iar câte o apariție PAS le-a avut la „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „Drochia TV” și „ATV”.

PAS a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

8 SMA nu au reflectat participantul la referendum PAS în cadrul buletinelor informative („Moldova 1”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „N4”, „SOR-TV”, „TV Elita” și „Studio-L”).

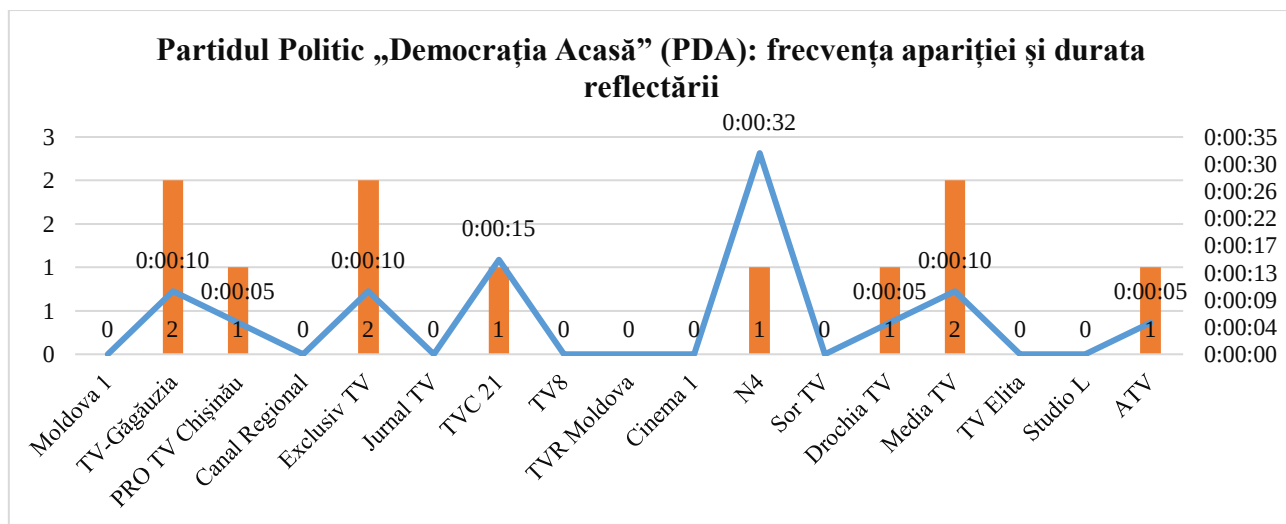

MAN a fost reflectat de 11 SMA: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”. Ca durată, MAN a fost reflectat cel mai mult de „Exclusiv TV” cu 01 min. 55 sec., fiind urmat de „Cinema 1” – cu 01 min. 21 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum MAN a fost alocat de „TVR Moldova”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, MAN a înregistrat cele mai multe apariții la „Media TV” – câte 4 prezențe, iar câte o apariție pentru MAN s-au înregistrat la „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

MAN a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „TVR Moldova”, „Drochia TV” și „ATV”.

6 SMA nu au reflectat participantul la referendum MAN în cadrul buletinelor informative („Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „N4”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

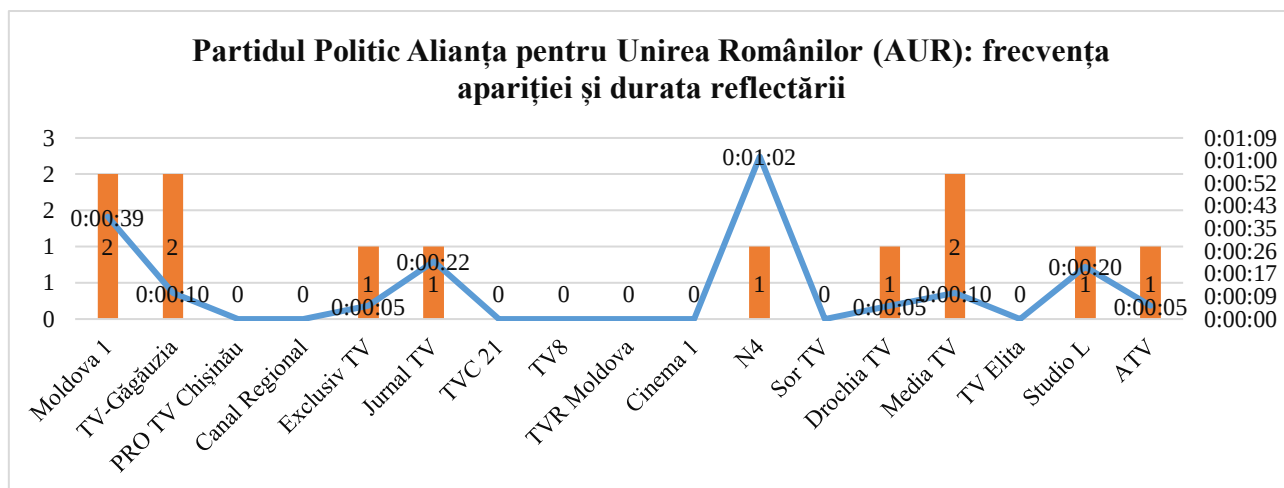
PDA a fost reflectat de 8 SMA: „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „TVC 21”, „N4”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

Ca durată, PDA a fost reflectat cel mai mult de „N4” cu 32 sec., fiind urmat de „TVC 21” – cu 15 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum PDA a fost alocat de „PRO TV Chișinău”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, PDA a înregistrat cele mai multe apariții la „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV” și „Media TV” – câte 2 prezențe, iar câte o apariție pentru PDA s-au înregistrat la „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „N4”, „Drochia TV” și „ATV”.

PDA a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

7 SMA nu au reflectat participantul la referendum PDA în cadrul buletinelor informative („Moldova 1”, „Canal Regional”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „SOR-TV”, „Studio-L” și „TV Elita”).

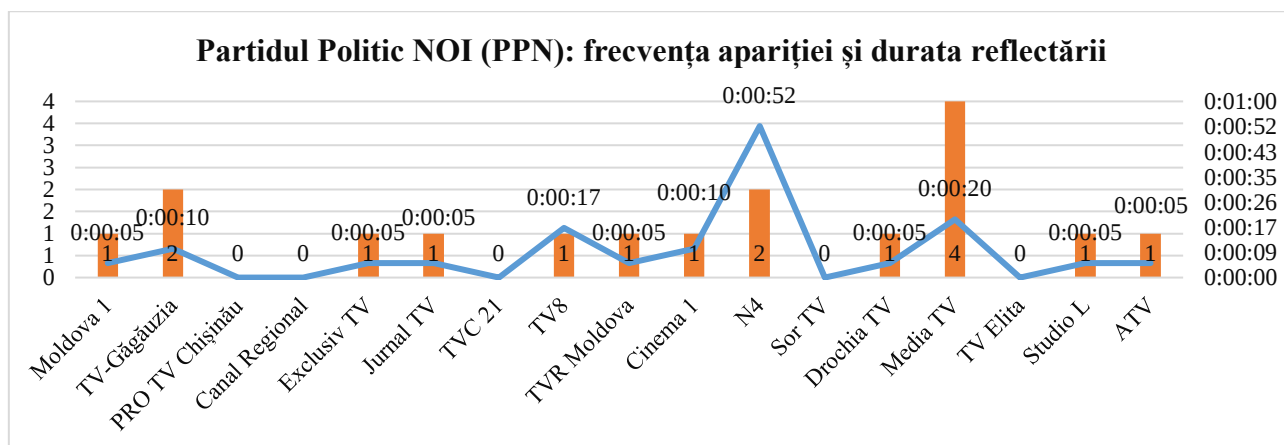
AUR a fost reflectat de 9 SMA: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „N4”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, AUR a fost reflectat cel mai mult de „N4” cu 01 min. 02 sec., fiind urmat de „Moldova 1” – cu 39 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum AUR a fost alocat de „Exclusiv TV”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, AUR a înregistrat cele mai multe apariții la „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia” și „Media TV” – câte 2 prezențe, iar câte o apariție pentru AUR s-au înregistrat la „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „N4”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

AUR a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

8 SMA nu au reflectat participantul la referendum AUR în cadrul buletinelor informative („PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

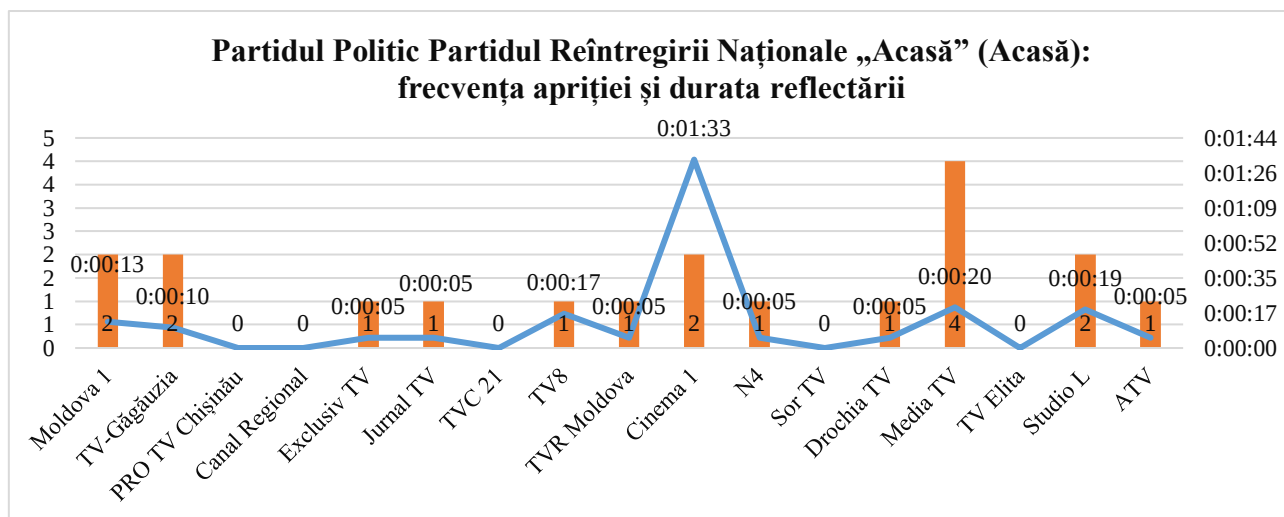

PPN a fost reflectat de 12 SMA: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, PPN a fost reflectat cel mai mult de „N4” cu 52 sec., fiind urmat de „Media TV” – cu 20 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum PPN a fost alocat de „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec. Ca frecvență, PPN a înregistrat cele mai multe apariții la „Media TV” – câte 4 prezențe, iar câte o apariție pentru PPN s-au înregistrat la „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

PPN a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

5 SMA nu au reflectat participantul la referendum PPN în cadrul buletinelor informative („PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

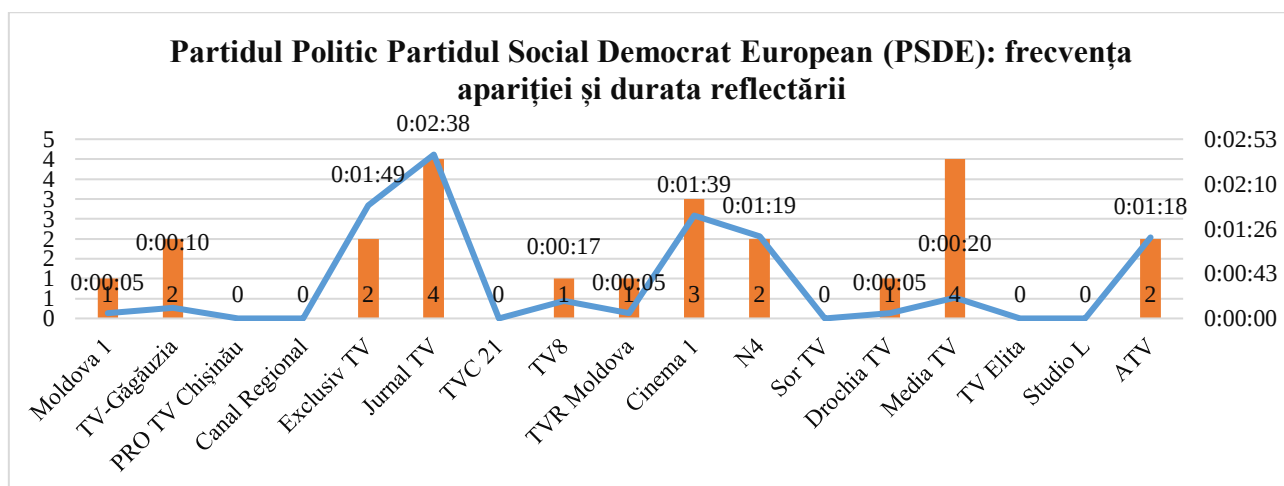
PRN „Acasă” a fost reflectat de 12 SMA: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, „Acasă” a fost reflectat cel mai mult de „Cinema 1” cu 01 min. 33 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum „Acasă” a fost alocat de „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „N4”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, „Acasă” a înregistrat cele mai multe apariții la „Media TV” – câte 4 prezențe, iar câte o apariție pentru „Acasă” s-au înregistrat la „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Drochia TV” și „ATV”.

„Acasă” a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „N4”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

5 SMA nu au reflectat participantul la referendum „Acasă” în cadrul buletinelor informative („PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

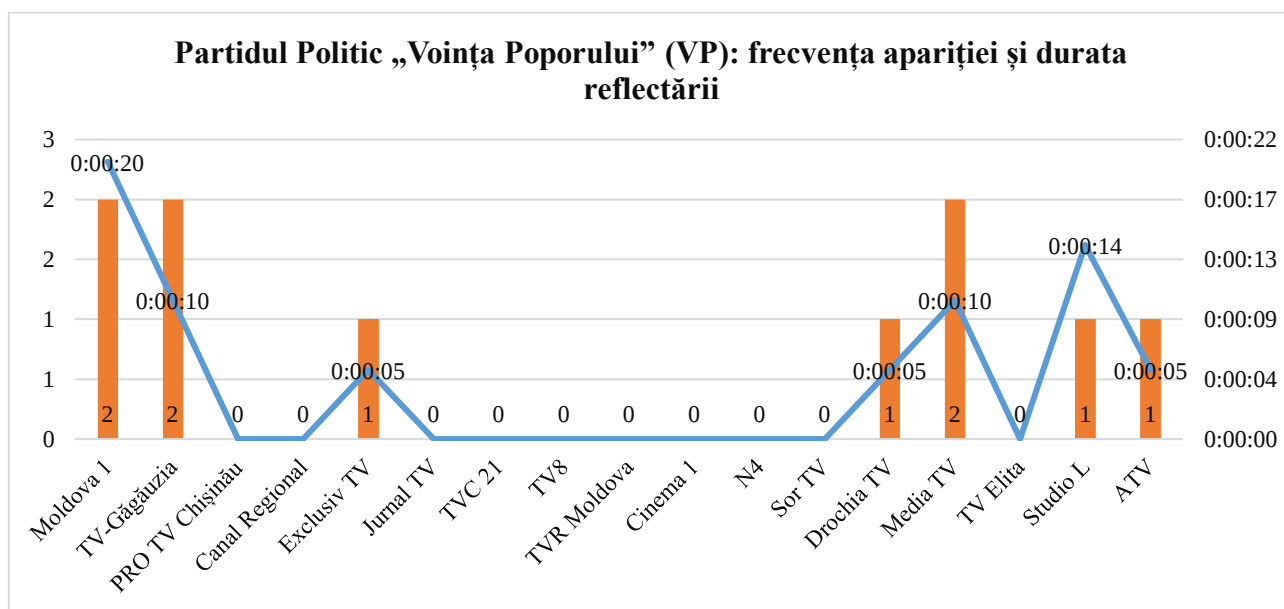
PSDE a fost reflectat de 11 SMA: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

Ca durată, PSDE a fost reflectat cel mai mult de „Jurnal TV” cu 02 min. 38 sec., fiind urmat de „Cinema 1” – cu 1 min. 39 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum PSDE a fost alocat de „Moldova 1”, „TVR Moldova” și „Drochia TV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, PSDE a înregistrat cele mai multe apariții la „Jurnal TV” și „Media TV” – câte 4 prezențe, iar câte o apariție pentru PSDE s-au înregistrat la „Moldova 1”, „TV8”, „TVR Moldova” și „Drochia TV”.

PSDE a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „TVR Moldova”, „Drochia TV” și „Media TV”.

6 SMA nu au reflectat participantul la referendum PSDE în cadrul buletinelor informative („PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „SOR-TV”, „Studio-L” și „TV Elita”).

VP a fost reflectat de 7 SMA, acestea fiind „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV”.

Ca durată, VP a fost reflectat cel mai mult de „Moldova 1” cu 20 sec., iar cel mai puțin timp participantului la referendum VP a fost alocat de „Exclusiv TV”, „Drochia TV” și „ATV” – fiecare cu câte 05 sec.

Ca frecvență, VP a înregistrat cele mai multe apariții la „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia” și „Media TV” – câte 2 prezențe, iar câte o apariție pentru VP s-au înregistrat la „Exclusiv TV”, „Drochia TV”.

VP a fost nominalizat în știrile electorale difuzate de „TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Drochia TV”, „Media TV” și „ATV”.

10 SMA nu au reflectat participantul la referendum VP în cadrul buletinelor informative („PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV” și „TV Elita”).

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie, SMA naționale au fost supuse controlului privind respectarea prevederilor legale în raport cu difuzarea emisiunilor de promovare electorală. Potrivit prevederilor art. 90 alin. (7) al Codului electoral nr. 325/2022, furnizorii naționali de servicii media acordă partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți înregistrați în calitate de concurenți electorali sau participanți la referendum timp de antenă gratuit, în primele 15 zile de la începerea campaniei electorale.

Au fost supuse controlului 12 SMA naționale care au difuzat, cumulativ, 77 de emisiuni de promovare electorală, dintre care 18 au vizat referendumul constituțional, după cum urmează:

SMA	Data difuzării	Participant la referendum reflectați	Prestație SMA	Numărul de emisiuni de promovare electorală
TV8	30.09	PVE	fără devieri	1
TVC 21	02.10	PAS	fără devieri	3
	03.10	ALDE	fără devieri	
	03.10	PVE	fără devieri	
Moldova 1	01.10	PAS	fără devieri	3
	03.10	AUR	fără devieri	
		PSDE	fără devieri	
R Live TV	30.09	PVE	fără devieri	2
	02.10	ALDE	fără devieri	
N4	28.09	PCRM	fără devieri	1
Jurnal TV	04.10	ALDE	fără devieri	2
		PVE	fără devieri	
Axial TV	03.10	PVE	fără devieri	1
Cinema 1	01.10	PVE	fără devieri	2
	04.10	PAS	fără devieri	
Exclusiv TV	30.09	PAS	fără devieri	3
	01.10	PVE	fără devieri	
	02.10	ALDE	fără devieri	
TOTAL				18

Emisiunile de promovare electorală au fost difuzate în cadrul următoarelor rubrici:

R Live TV: „Emisiune de promovare electorală. Promovare prezidențiale” (în perioada 20-26.09) și

„Emisiune de promovare electorală” (în perioada 27.09-04.10);

Cinema 1: „Emisiune de promovare electorală”;

TV8: „Emisiune de promovare electorală”;

Moldova 1: „Mesaj de promovare electorală”;

Exclusiv TV: „Electorală-2024. Emisiune de promovare electorală”.

Jurnal TV: „Mesaj de informare electorală”;

TVR Moldova: „Electorală – 2024”;

TVC 21: „Emisiune de promovare electorală”.

N4, la fel, a plasat emisiunile de promovare electorală însoțite de rubrici care să indice clar cărui tip de scrutin sunt dedicate respectivele emisiuni.

PVE a fost participantul la referendum cu cele mai multe emisiuni de promovare electorală difuzate, 7 emisiuni.

AUR, PSDE și PCRM au fost participanții cu câte o singură emisiune difuzată.

2 SMA – „R Live TV” și „TVC 21” – nu au difuzat în mod separat emisiunile de promovare pentru prezidențiale și pentru referendum.

În cazul în care toți cei 15 participanți la referendum ar fi făcut uz de dreptul la timpi de antenă pentru promovare electorală la cele 12 televiziuni monitorizate, numărul de emisiuni ar fi fost de 180. În fapt au fost difuzate 18 emisiuni sau 10% din numărul maxim posibil. În cazul a 3 participanți la referendum, emisiunile au avut o durată între 2 și 3 min., din cele 5 prevăzute de Codul electoral.

Cifrele consemnate demonstrează dezinteresul participanților la referendum de a aduce la cunoștința electoratului argumentele referitoare la obiectul referendumului și de a beneficia de timpi de antenă gratuit, drept oferit de legislația națională.

III. Dezbaterile electorale

Potrivit Declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 aprobate de CA, 10 SMA din 19, au declarat că vor organiza dezbateri electorale. Astfel, „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „Jurnal TV”, „N4” și „R Live TV” și-au asumat angajamentul de a organiza dezbateri electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional, iar „TVC 21”, „Pro TV Chișinău”, „TV8”, „TVR Moldova” vor organiza dezbateri electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

În perioada control, 9 SMA din cele 10 care și-au asumat organizarea dezbaterilor electorale, au difuzat 60 de dezbateri electorale, dintre care 26 de dezbateri au vizat referendumul constituțional.

SMA	Data difuzării	Participant la referendum reflectați	Prestație SMA	Total dezbateri electorale organizate
Moldova 1	07.10	PVE, MRM (<i>PCRM nu s-a prezentat</i>)	fără devieri	5
	09.10	ALDE, PR, CUB	fără devieri	
	11.10	Bl. „Împreună”, PAS, MAN	fără devieri	
	14.10	PDA; AUR; PPN	fără devieri	
	16.10	„Acasă”; PSDE; VP	fără devieri	
TV-Găgăuzia	14.10.	PVE; ALDE; PPN; („Acasă” nu s-a prezentat)	cu devieri	4
	15.10.	PR; PSDE (<i>PCRM și PAS nu s-au prezentat</i>)	cu devieri	
	16.10.	Bl. „Împreună”; (MAN; „Acasă” și CUB nu s-au prezentat)	cu devieri	
	17.10.	VP (<i>MRM și AUR nu s-au prezentat</i>)	fără devieri	
Jurnal TV	07.10	PR; PVE; MRM; ALDE; PDA	fără devieri	3
	08.10	AUR; PPN; Acasă; PSDE; VR	fără devieri	
	10.10	PAS; ”Împreună”; MAN; CUB, (<i>PCRM nu s-a prezentat</i>)	fără devieri	
N4	02.10	PVE, ALDE, PR	cu devieri	4
	04.10	MRM, VP, AUR	cu devieri	
	08.10	PSDE, PDA, Acasă	fără devieri	
	10.10	PCRM, PPN, ”Împreună”	cu devieri	
R Live TV	07.10	PVE, MRM, PCRM	fără devieri	10
	08.10	ALDE, CUB, ”Renaștere”	fără devieri	
	09.10	PAS, blocul ”Împreună”, MAN	fără devieri	
	10.10	PDA, AUR, Partidul NOI	fără devieri	
	11.10	”Acasă”, PSDE, PVP	fără devieri	
	15.10.	PVE și MRM. (<i>PCRM nu s-a prezentat</i>)	cu devieri	
	15.10.	ALDE și PR. (<i>CUB nu s-a prezentat</i>)	cu devieri	
	16.10	Bl. „Împreună” și PAS. (<i>MAN nu s-a prezentat</i>)	cu devieri	
	17.10.	PDA și PPN. (<i>AUR nu s-a prezentat</i>)	cu devieri	
	18.10.	VP și PSDE („Acasă” nu s-a prezentat)	cu devieri	
TOTAL				26

Cele mai multe dezbateri electorale care au vizat referendumul constituțional au fost organizate de „R Live TV” – 10 dezbateri.

Cele mai puține dezbateri electorale care au vizat referendumul constituțional au fost organizate de „Jurnal TV” – 3 dezbateri.

1 SMA, „Canal Regional”, nu a organizat dezbateri electorale în perioada de raport, deși s-a angajat prin Declarație.

Cele 5 SMA care au organizat dezbateri electorale cu participanți la referendum au oferit posibilitate să participe la dezbateri tuturor participanților la referendum.

3 SMA, „N4”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite devieri în desfășurarea și difuzarea dezbaterilor, acestea putând fi catalogate drept devieri de la principiul echității.

Dezbaterile electorale au fost difuzate în prime-time, la rubrica specială și, în majoritatea cazurilor, au corespuns rigorilor legale.

IV. Concluzii generale

În concluzie menționăm următoarele:

- În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, participanții la referendum au înregistrat 233 de apariții (6,1%), fiind una din categoriile cu cele mai puține prezențe în subiectele de știri cu caracter electoral.
- Volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 54 minute și 16 secunde, ceea ce constituie o pondere din 2,2% din durata totală a subiectelor cu caracter electoral difuzate în perioada 20 septembrie – 18 octombrie.
- Comparativ cu concurenții electorali, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă, fiind reflectați de aproximativ 10 ori mai puțin.
- În perioada 20 septembrie – 04 octombrie, SMA naționale au difuzat 18 emisiuni de promovare electorală care au vizat referendumul constituțional.
- În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, 9 SMA din cele 10 care și-au asumat obligația organizării dezbaterilor electorale, au difuzat 26 de dezbateri care au vizat referendumul constituțional.